

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ

1878

[ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ]

ΒΙΒΛΙΟΣ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ Κ
ΛΑΥΡΙΩΤ
ΑΥΣΘΗ ΔΡΩ.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6. — ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6

1878

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Έκτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ τὸ Ἰανουαρίου ἐκείνου ἔτους καὶ εἰναι ἑτήσια.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Ἰταλίας, 6.

1 Ὀκτωβρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΠΑΝΟΥΤΖΟΥ ΝΟΤΑΡΑ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αρ. 389. α
Γρ. 750:

ΕΘΝΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ

Χρησιμεύονται ἑξήκοντα ἑπτακόσια πενήντα μὲ τόκον ἑτήσιον δακτύ τὰ ἑκατὸν, διδόμενον κατὰ ἑξαμηνίαν, καὶ ἐξοφλοῦνται εἰς ἕτη τρία. Ἡ παρούσα δὲ μολογία εἶναι δεκτὴ εἰς ἀγορὰν ἐθνικῶν κτημάτων προτιμᾶται ἀπὸ μετρητὰ εἶναι δεκτὴ καὶ εἰς συναλλάγματα, κατὰ τὸν Νόμον τὸν ἐκδοθέντα ἐν Ἐπιδαύρῳ τὴν 17. Ἰανουαρίου μωκ. Αρ. α. Ἐν Κορίνθῳ τὴν α' Αὐγούστου 1823.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ο Μινίστρος τῆς Οἰκονομίας Ο Αρχιγραμματεὺς τῆς
Ἐπικρατείας
Θ. ΝΕΓΡΗΣ.

Πανὺτζ Νόταρ

Ὁ Πανοῦτζος Νοταρὰς ἐγεννήθη τῷ 1740. Ἐπὶ τῆς πρώτης ἐθνοσυνελεύσεως ἐχρημάτισε πληρεξούσιος, μετὰ δὲ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἐξελέγη ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐπὶ τῆς δευτέρας ἐθνοσυνελεύσεως ἐχρημάτισεν ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης δριστικὸς πρόεδρος. Μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μεσολογγίου, ἡ ἐθνοσυνέλευσις ἐκλέξασα κυβέρνη-

σιν μὲν διδακτορικὴν ὑπὸ τὸν Ζαχάρην, ἐπιτροπὴν δὲ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἵνα συμπράττῃ μετὰ τῆς κυβερνήσεως, διελέθη πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἦτον ὁ Πανοῦτζος Νοταρὰς, ὅστις ὡς τελευταίαν πράξιν ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐξέδωκε τὴν 10 Μαρτίου 1827 ἐξ Ἀιγίνης προκήρυξιν, δι' ἧς προσκαλοῦντο οἱ πληρεξούσιοι νὰ συνέλθωσιν εἰς Τροιζήνα, κατόπιν δὲ ἀπεσῶρθη εἰς τὰ ἴδια.

Ο Κυβερνήτης διώρισε τὸν Πανοῦτζον Νοταρᾶν μέλος τοῦ Πανελληνίου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἀλλ' οὗτος, ἐννενηκοντοῦτης ὡν τότε, δὲν ἀπεποιήη μὲν τὸ ἀξίωμα, ἀγνωστον ὅμως εἶνε, ἂν ἔλαβε καὶ ἐνεργητικὸν τι μέρος. Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1843, ἧς διετέλει μέρος, ἐξελέξατο αὐτὸν πρόεδρον αὐτῆς, χάριν σεβασμοῦ, τὰ ἐπιμοχθᾶ ὅμως καθήκοντα τοῦ προέδρου ἐξετέλουν οἱ ἀντιπρόεδροι Μαυροκορδάτος, Κωλέττης, Μεταξᾶς καὶ Λόντος. Ἀπεβίωσε δὲ ἐν Τρικάλοις τῆς Κορινθίας (ιδιαιτέρῃ αὐτοῦ πατρίδι) τῷ 1849, ἡλικίαν ἄγων τότε ἑκατὸν ἐννέα ἐτῶν.

Μία τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἐνδοξοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Ἑλλάδος εἶνε καὶ ἡ τῶν Νοταρᾶδων. Κατὰ μαρτυρίας Βυζαντινῶν καὶ νεωτέρων συγγραφέων κατὰγονται, κατὰ κηδεστίαν ὅμως, ἐκ τῆς βυζαντινῆς οἰκογενείας τῶν Παλαιολόγων. Πρῶτος ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας ταύτης, λέγει ὁ Κοῦμας, μνημονεύεται ὁ Νικόλαος Νοταρᾶς, ἀκμάσας πῶ 1384—1434 καὶ εἰς γάμον ἔλθων μετὰ τινος ἡγεμονίδος τῆς βασιλευσῆς οἰκογενείας τοῦ Παλαιολόγου. Υἱοὶ δ' αὐτοῦ ὑπῆρξαν ὁ Λουκάς καὶ ὁ Ἄγγελος Νοταρᾶς. Ὁ Λουκάς Νοταρᾶς ἐγρημάτισε μέγας Δούξ ἐπὶ τῆς ἀλώσεως δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπολέμησε, κατὰ τὸν Χάμμερ, ἄνδραίως.

Τὴν 30 Μαΐου 1453, γράφει ὁ κ. Παπαρηγόπουλος, ὅτε εἰσῆλασε τὸ δεύτερον ὁ Μεχμέτ Β' εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπορεύθη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ οἶκον τοῦ Νοταρᾶ καὶ εὔρε τὴν σύζυγον τοῦ κληῖνον ἐκ τῶν φοβερῶν τῆς προτεταίας συγκλητικῆς. Ὅθεν πλησιάζας εἰς τὴν κλινὴν καὶ προσάγορεύσας, τὴν ἀσθενῆ εἶπε: «Χαῖρε, ὦ μῆτερ, μὴ λυποῦ ἐν τοῖς συμβεβηκόσι. Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω. Ἐγὼ ἔτι πλείονα τῶν ὅσα ἀπώλεσας τοῦ δοῦναί σοι μόνον ὑγιαίνει». Τότε προσῆλθον καὶ οἱ παῖδες τοῦ μεγάλου δουκὸς καὶ προσεκύνησαν τὸν νέον αὐτῶν κύριον καὶ εὐχαρίστησαν, μεθ' ἧς ἀπῆλθεν οὗτος ἵνα περιοδεύσῃ ἀνά τὴν πόλιν. Ὅλοι οἱ αἰχμάλωτοι, ἧ ἐστὶν ὅλοι οἱ ἐπιζήσαντες κάτοικοι εἶχον ἀπαχθῆ εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ τὸν στόλον. Εἰς τὰς ὁδοὺς δὲν ἐφαίνετο ψυχὴ ζωῶν μόνον ἐν ταῖς οἰκίαις ἐξηκολούθει ἡ λεηλασία τὰ σατάνικα αὐτῆς ὄργια, καὶ ἀνεζητούντο μανιωδῶς ὅσα τὴν προτεταίαν δὲν ἀνευρέθησαν, καὶ ἐφόνευον ἀλλήλους οἱ ἄρπαγες ἵνα ἀποφύγῃ τὴν διανομήν. Ἡ θέα τῆς μεγάλης ταύτης πόλεως, ἧτις χθὲς ἔτι, πλήρης ζωῆς, περιελάμβανε τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν καρδίαν ὅλου τοῦ χριστιανισμοῦ.

1. Ὁ μέγας Δούξ ἦτο περὶ τὰ ἔργα τῆς Βυζαντινῆς αυτοκρατορίας ὁ πρωτοπουργὸς ἢ μεσάζων τοῦ αυτοκράτορος. Κυρίως δὲ ἦτον ἀρχηγὸς τῶν κατὰ θάλασσαν θυνάκων. Σημ. Ἐστία.

2. Ἱστορία τῆς Ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας ὑπὸ Χάμμερ. Μετάφρασις Κ. Σ. Κροκιδᾶ, τόμ. Β'.

νισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, νῦν δὲ κατέκειτο νεκρὰ καὶ ἀφρονος, ἐπροξένητε συγκλίνησιν τινα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σιδηρᾶν καρδίαν τοῦ Μεχμέτ Β', ὅστις ὅτε ἐφθασεν ἐνώπιον τῶν ἀνακτόρων καὶ ἀπέβλεψε πρὸς τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπικρατοῦσαν ἠρεμίαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἐνθυμηθῆ τὸ τοῦ Πέρσου ποιητοῦ ἐκεῖνο: «Ἡ ἀράχνη ἐπιτελεῖ τὰ τοῦ θυρωροῦ καθήκοντα ἐν ταῖς στοαῖς τοῦ βασιλέως, ἡ δὲ γλαυκὴ τονίζει τὸν ἐνυάλιον παιδῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Ἀφρασιάβ». Ἀλλ' ἡ ἀκαριαία αὕτη συγκλίνησις, καὶ, τὸ δεινότερον, ἡ ἐπὶ τινος ὥρας ἰσχύσασα φιλανθρωπία, ἐξέλιπον μετ' ὀλίγον. Πλησίον τῶν ἀνακτόρων διετάξεν ὁ σουλτάνος νὰ παρατεθῆ συμπόσιον. Ἐκεῖ καταβαπτισθεὶς ὑπὸ τοῦ οἴνου διέταξε τὸν ἀρχιευνοῦχον νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ μεγάλου δουκὸς καὶ νὰ εἴπῃ αὐτῷ, ὅτι ὁ ἡγεμὼν ὀρίζεται ἵνα στείλῃ τὸν υἱὸν τοῦ τὸν νεώτερον εἰς τὸ συμπόσιον. Ἦτο δὲ ὁ νέος 14^{ων} μόλις ἐτῶν καὶ εὐειδής. Ὁ πατὴρ ἀκούσας τὴν διαταγὴν ἀπενεκρώθη καὶ ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν εἴσεται παρ' ἡμῶν νὰ παραδίδωμεν οἰκειαίαις χερσὶ τὰ ἡμέτερα τέκνα, ἵνα μιανθῶσι. Προτιμότερον εἶναι νὰ στείλῃ ὁ ἡγεμὼν δῆμιον, ἵνα λάβῃ τὴν κεφαλὴν μου. Ὁ ἀρχιευνοῦχος τὸν συνεβούλευσε νὰ μὴ παροξύνῃ τὴν ὄργην τοῦ σουλτάνου· ὁ δὲ, μὴ πειθόμενος εἶπε, ὅτι ἂν θέλῃ ἄς λάβῃ τὸ παιδίον καὶ ἄς ἀπέλθῃ, ἀλλ' αὐτὸς οἰκίαι ὀελήματι δὲν θέλει πώποτε τὸ δῶσει. Τότε ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπιστρέψας παρὰ τῷ ἡγεμῶνι διηγήθη τὰ ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκὸς ῥηθέντα. Ὁ δὲ σουλτάνος ἀνεφώνησε: «Ἦπαγε λοιπὸν μετὰ τοῦ δημιου, καὶ σὺ μὲν φέρε με τὸ παιδίον, ὁ δὲ δῆμιος ἄς ἀπαγάγῃ τὸν δοῦκα καὶ τοὺς ἄλλους αὐτοῦ υἱούς». Ὁ Νοταρᾶς μαθὼν τὸ μήνυμα, ἠσπάσθη τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ δημιου αὐτὸς τε καὶ οἱ δύο πρεσβύτεροι αὐτοῦ υἱοί· ὁ δὲ νεώτερος ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ἀρχιευνοῦχου, ὅστις ἐπανελθὼν τὸ μὲν παιδίον παρέδωκεν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἔδειξε δὲ τοὺς λοιπούς ἐν τῇ πύλῃ τοῦ παλατίου ἰσταμένους. Ὁ σουλτάνος κρατήσας τὸ παιδίον διέταξε τὸν δῆμιον νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν πατέρα καὶ τοὺς δύο ἀδελφούς. Ὅτε ὁ δῆμιος παραλαβὼν αὐτοὺς ἀπήγαγε μικρὸν κάτωθεν τοῦ παλατίου καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὰ θύματα τὴν ἀπόφασιν, ὁ νεώτερος τῶν δύο υἱῶν ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ἀλλ' ὁ πατὴρ ἐνεθάρρυνεν ἀμφοτέρους εἰπὼν: «Τεκνία, χθὲς ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπή ἀπαλέσκαμεν καὶ δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ δύναμιν· ἠδυνάμεθα ἴσως νὰ ζήσωμεν, ἀλλὰ πῶς; καταφρονούμενοι καὶ ταλαιπωρούμενοι μέχρις οὗ ἔλθῃ καὶ ἐφ' ἡμᾶς τὸ ἀναπόδραστον τέλος. Ζωῆς τοιαύτης δὲν εἶναι προτιμότερος ὁ θάνατος; Ποῦ ὁ βασιλεὺς ἡμῶν; Ἀὐτὸς ἐπεσον ἐχθρὸς μαχόμενος; Ποῦ ὁ μέγας Δομῆστικος, ποῦ ὁ πρωτοστράτωρ Παλαιολόγος καὶ οἱ δύο αὐτοῦ υἱοί;

υἱοί; Ἀὐτὸς ἐσφάγησαν χθὲς ἄπαντες ἀγωνιζόμενοι; Εἶθε καὶ ἡμεῖς ἀπεθάνομεν μετ' αὐτῶν. Πλὴν καὶ αὕτη ἡ ὥρα ἀγαθὴ ἐστὶ! Λυτρούμενοι σήμερον τῶν δεσμῶν τοῦ βίου, ἀσφαλίζομεν τὸ μέλλον· διότι τίς εἶδε τὰ ὄπλα τοῦ διαβόλου, καὶ ἂν παραμένοντες ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ δὲν ἠθέλομεν πληγῇ παρὰ τῶν ἰσθόλων αὐτοῦ βελῶν; Νῦν τὸ στάδιον ἔτοιμον. Ἐν ὀνόματι τοῦ σταυρωθέντος ὑπὲρ ἡμῶν καὶ θανόντος καὶ ἀναστάντος, ἀποθάνομεν καὶ ἡμεῖς ἵνα σὺν αὐτῷ ἀπολαύομεν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ». Ταῦτα εἰπὼν καὶ στήριξας τοὺς παῖδας προσεκάλεσε τὸν δῆμιον νὰ ἐκτελέσῃ τὰ διαταχθέντα, ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν νέων. Καὶ ὑπακούσας ὁ δῆμιος ἀπέτεμε τὰς κεφαλὰς τῶν νέων ὄρνυτος τοῦ πατρὸς καὶ ἐκφωνοῦντος: «Εὐχαριστῶ σοι, Κύριε· δικαίως εἶ, Κύριε». Μεθ' ἧς ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ προσευχηθῇ εἰς παρακείμενον μικρὸν τινα ναὸν, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξεληθὼν ἀπεκεφαλίσθη ὡσαύτως.

Ὁ Ἄγγελος Νοταρᾶς τὸ μὲν πρῶτον διεσώθη εἰς Μοναμβασίαν, ἔπειτα δὲ μετόπισεν εἰς Τρίκαλα τῆς Κορίνθου.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΙ

Ἐκ τῶν τοῦ καρλόου Δίκου, Συγγραφεύου, ἑστ. ἑστ. ἑστ. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ὁ Ὀλιβερ τυγχάνει περιποιήσεων, ὅταν οὐδέποτε ἄλλοτε ἔτυχε.

Ἦ ἀμαξία κατήλθε τὴ Μάουντ Πλέζαντ (Mount Pleasant) καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν Ἐξάμουθ, λαβὼσα τὴν αὐτὴν περίπου διεύθυνσιν, ἣν εἶχεν ἀκολουθήσει ὁ Ὀλιβερ ὅτε μετὰ τοῦ Ἀπανωλαδῆ ἐφθασεν εἰς Λονδίνον. Φθῆσα εἰς Ἰσλιγκτον πρὸ τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Ἀγγέλου, ἔλαβεν ἄλλην διεύθυνσιν καὶ ἐστάθη τέλος πρὸ τινος κομψῆς οἰκίας πλησίον τῆς Πέντονβιλλ, εἰς μίαν ἡσυχον καὶ ἐρημικὴν ὁδόν. Ἀμέσως ἠτοιμάσθη μία κλινὴ, ἐν ἧ ὁ κύριος Μπράουνλὼ κατέκλινε τὸν νέον προστατευόμενόν του.

Εἰς τὸν Ὀλιβερ ἐπεδαφιλεύθησαν καλοκάγαθως πολλαὶ περιποιήσεις, ἀλλ' ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας τὸ ταλαιπωρὸν παιδίον ἔμενον ἀναίσθητον εἰς κάσας τὰς φροντίδας τῶν νέων φίλων του· πολλὰκις ὁ ἥλιος ἀνέτειλε καὶ ἔδυσε καὶ ὁ Ὀλιβερ κατέκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης, καταμαστιζόμενος ὡς τὸ δεινὸν πυρετοῦ, ὅστις ὑπέσκαπτεν αὐτὸν, ἕως τὸ λεπτόν ὄξύ εἰσδύον διαφθίρει καὶ τὸν σκληρότερον σίδηρον. Ὀλίγον, ἀδύνατος, κάτασχος, ἀνένυψε τέλος ἐκ τοῦ μακροῦ καὶ ἐπωδύου ἐκείνου ἐφιάλτου. Ἀνεσηκώθη μετὰ κόπου ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ, ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τρέμοντος βραχιονοῦ του καὶ παρατήρησε μετ' ἀνησυχίας περίεξ αὐτοῦ.

«Ποῦ εἶμαι; ποῦ με ἔφεραν;» εἶπε.

Ἐξηντλημένος ὢν ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ, ἀπήγ-

γεῖλε τὰς λέξεις ταύτας διὰ φωνῆς ἀσθενεστάτης· ἀλλ' ἀμέσως τὰς ἤκουσαν· διότι τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης παρεμερίσθησαν παραχρῆμα, καὶ κυρία τις προεβήκεια τὴν ἡλικίαν, κοσμίως καὶ ἀπλῶς ἐνδεδυμένη, ἠγέρθη τῆς ἑδρας ἐν ἧ καθήμενῃ ἔπλεκε, καὶ ἔλαβε πλησίον τῆς κλίνης.

«Μὴ δμιλῆς, παιδίμου, εἶπε μετὰ γλυκύτητος εἰς τὸν Ὀλιβερ· πρέπει νὰ μένης πολὺ ἡσυχος, διότι ἄλλως θὰ ξανακυλίσης εἰς τὴν ἀρρώστια· διότι ἦσο πολὺ κακὰ, ὅσον κακὰ ἠμπορεῖς νὰ φαντασθῆς· πῆσε πάλιν εἰς τὸ στρώμα σου, ὡς καλὸ παιδάκι ὁποῦ εἶσαι.»

Ταῦτα δὲ λέγουσα ἐτοποθέτησε ταυτοχρόνως τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὀλιβερ ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ἀνεσήκωσε τὴν κόμην αὐτοῦ, ἧτις ἐπιπύεν ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ τὸν ἐκύτταξε τότε καλὸκαγάρως καὶ τόσῳ τρυφερῶς, ὥστε ὁ Ὀλιβερ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ, ἀλλὰ λαβὼν διὰ τῆς μικρᾶς καὶ κατίσχου χεῖρὸς αὐτοῦ τὴν τῆς γραίας κυρίας τὴν ἔφερε πρὸ τὸν λαίμνον του.

«Θεὲ μου, πόσον εἶναι εὐγνώμων ὁ μικρὸς μου! εἶπεν ἡ γραία κυρία δακρύουσα. Καὶ μὲν παιδί! πόσον θὰ συνεκινεῖτο ἡ μητέρα του, ἐὰν ἀφ' οὗ ἠγρόπνευε εἰς τὸ κρεβάτι του ὡς ἐγὼ, τὸ ἐπανεβίλεπε τότε!

— Ἴσως μὲ βλέπει, ἐψιθύρισε ὁ Ὀλιβερ, συνάπτων τὰς χεῖρας· ἴσως ἠγρόπνευε πλησίον μου, κυρία· μοῦ φαίνεται πῶς ἦτον ἐκεῖ.

— Εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ πυρετοῦ, παιδίμου, εἶπεν ἡ γραία φιλοστόργως.

— Πιθανόν, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ σκεπτικῶς· ὁ οὐρανὸς εἶναι τόσον μακρὸν, καὶ ὅσοι κατοικοῦσιν εἰς αὐτὸν εἶναι τόσον εὐδαίμονες, ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταβῶσιν ἐδῶ κάτω, πλησίον εἰς τὸ κρεβάτι ἐνὸς παιδίου· ἀλλ' ἂν εἰζέυρε πῶς εἶμαι ἀρρωστος, πολὺ θὰ με ἐλυπεῖτο· ὑπέφερα παραπολὺ προτοῦ ἀποθῆναι! Ὅχι, δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰζέυρῃ ὅ τι μοῦ συμβαίνει, διότι ἂν ἔβλεπε ποῦ μὲ ἐκτύπησεν θὰ ἦτο λυπημένη, καὶ εἰς τὰ δνεῖρά μου τὴν ἔβλεπα πάντοτε χαρούμενη καὶ μὲ πρόσωπον γελαστό.»

Ἡ γραία κυρία οὐδὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἐσπόγγισε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶτα τὰ δίοπτρα τῆς, ἔδωκεν εἰς τὸν Ὀλιβερ νὰ πῆ ἀναψυκτικὸν τι ποτὸν καὶ ἐθύπευσε τρυφερῶς διὰ τῆς χεῖρὸς τὴν παρειὰν αὐτοῦ, συνιστῶσα αὐτῷ νὰ ἦναι πολὺ φρόνιμος καὶ πολὺ ἡσυχος, διότι ἄλλως θὰ ἔπιπτε πάλιν ἀρρωστος.

Ὁ Ὀλιβερ δὲν ἐμνήθη πλέον, πρῶτον, διότι ἐπεθύμει σφόδρα νὰ ὑπακούῃ κάσας τὰς παραίνεσις τῆς ἀγαθῆς γραίας, καὶ ἔπειτα, ἄς εἰπωμεν καὶ τοῦτο, διότι ἡ ὀμίλια τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἐξήντησε τὰς δυνάμεις του. Ἐβυθίσθη εἰς ὕπνον, ἀφ' οὗ ἐξήγαγεν αὐτὸν τὸ φῶς κηρίου, οὗ τῇ βοήθειᾳ, πλησίον τῆς κλίνης του ὄντος, εἶδε κύριόν τινα κρατοῦντα εἰς τὴν χεῖρα ὀρολόγιον·

οὗτος ἔφαυσε τὸν σφυγμὸν τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν ὅτι εἶναι πολὺ καλλίτερα.

«Εἶσαι πολὺ καλλίτερα, ἢ ὄχι, φίλε μου; εἶπε πρὸς τὸν Ὀλιβερ.

— Ναι, σέρ, σὰς εὐχαριστῶ, ἀπεκρίνατο ἔκθειρας.

— Εἴξευρα ἐγὼ πῶς θὰ γίνης καλλίτερα. Θὰ πεινᾷς βέβαια; εἶπεν ὁ κύριος.

— Ὁχι, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ.

— Χμ! εἶπεν ὁ ἰατρός. Εἴξευρα πολὺ καλὰ πῶς δὲν θὰ πεινᾷς. Δὲν πεινᾷ, κυρὰ Μπέντγουν, προσέθηκεν ἀποφθεγματικῶς.

Ἡ γρατὰ ἐκκλινεν εὐσεβάστως τὴν κεφαλὴν, ὅπως ἐσήμαιναν ὅτι εἶχε μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τὴν ἰκανότητα τοῦ ἰατροῦ καὶ ἐκεῖνος ἐπίσης ξηραίνεται ὅτι τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἰδέαν εἶχε περὶ ἑαυτοῦ.

«Νυστάζεις, ἢ ὄχι, φίλε μου; εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Ὁχι, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ.

— Δὲν νυστάζεις; εἶπεν ὁ ἰατρός, δεικνύων ὅτι κούφισθη ἐκ τῆς ἀπαντήσεως. Καὶ οὕτε θὰ διψᾷς βέβαια, ἔ;

— Ὁχι, κύριε, διψῶ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

— Αὐτὸ ἴσα ἴσα περιέμενα, κυρὰ Μπέντγουν, εἶπεν ὁ ἰατρός. Εἶναι φυσικὸν νὰ διψᾷ, φυσικώτατον. Ἦμπορεῖτε νὰ τῷ δώσητε ὀλίγον τσάι, καὶ μίαν φέταν καψαλισμένον ψωμί, χωρὶς βούτυρον. Νὰ μὴ τον ἔχετε βαρεῖα σκεπασμένον, κυρὰ, προσέχετε ὁμοῦ καὶ νὰ μὴ κρυώσῃ. Αὐτὰ λοιπὸν νὰ κάμετε, σὰς παρακαλῶ.»

Ἡ γρατὰ κυρία προσέκλινε, ὁ δὲ ἰατρός, δοκιμάσας πρῶτον τὴν πτισάνην καὶ ἐξάρξας τὴν ποιότητα αὐτῆς, ἐξῆλθεν ὡς ἄνθρωπος βιαστικὸς καὶ κατέβη τὴν κλίμακα, κτυπῶν δυνατὰ τὰς πτέρνας τῶν ὑποδημάτων, πρὸς ἐνδειξιν τῆς σπουδαιότητός του.

Ὁ Ὀλιβερ ἐβυθίσθη καὶ πάλιν εἰς ὑπνον, ὅταν δ' ἐξήπνησε ἐπλησίαζε μεσονύκτιον. Ἡ πρεσβύτις ἐπησχέθη αὐτῷ φιλοστόργως καλὴν νύκτα, καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν γονδρῆς τινὸς γυναικὸς ἥτις πρὸ μικροῦ εἰσῆλθε, φέρουσα εἰς τὸν σάκκον τῆς ἑν μικρὸν προσευχητῆριον καὶ ἕνα μεγάλον νυκτικὸν σαοῦφον. Ἐποθέτησε τὸ ἐν ἐπὶ τῆς τραπέζης, τὸν ἕτερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς, εἶπεν εἰς τὸν Ὀλιβερ ὅτι ἦλθε διὰ νὰ γρυπνήσῃ πλησίον του, καὶ καθήσασα παρὰ τὴν ἐστίαν, ἀπεκοιμήθη μετὰ μικρὸν. Τὸν ὑπνον τῆς διέκοπτον σπασμωδικοὶ ἀνατιναγμοί, ἐξυπνώσα δ' οὕτω, ἔτριβε τὴν μύτην τῆς καὶ ἀπεκοιμήτο ἐκ νέου.

Ἡ νύξ ἐπέρασεν οὕτω βραδείως. Ὁ Ὀλιβερ ἔμεινεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἐξυπνος, καταγινόμενος νὰ ματῆ τὰς μικροὺς φωτεινοὺς κύκλους, οὓς ἐσημαίνε τὸ καθήκον ἐπὶ τῆς στέγης, ἢ νὰ παράκλουθῃ μὲ νωθρὸν βλέμμα τὰς πολυπλόκους γραμμὰς τοῦ κοσμοῦντος τὸν τοίχον ἡρώτου.

Τὸ σκίφως ἐκεῖνο καὶ ἡ ἐν τῷ κοιτῶνι ἐπιπρακτούσα βαθεῖα σιγὴ εἶχόν τι τὸ ἐπιβλητικόν, καὶ ἔκαμνον τὸ παιδίον νὰ συλλογίζηται ὅτι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καὶ ἐπὶ πολλὰς νύκτας ὁ θάνατος ἐπεκρέματο ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὅτι δυνατὸν ἦτο νὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν φοβερός καὶ ζοφώδης ἐστράφη ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του καὶ προσυχήθη διαπύρως.

Βαθυμῆδον κατελήφθη ὑπὸ βαλέος καὶ ἡσυχου ὑπνου, οἷον μόνῃ ἢ κατεύνας ἀδιαλείπτων πόνων ἐπιφέρει ὑπὸ τῆς ἡρέμου καὶ σωτηρίου ἐκείνης ἀναπαύσεως, ἣν ὅταν τις ἐξυπνῶν χάνῃ λυπεῖται. Ἐὰν ὁ θάνατος ὁμοιάζε τὴν ἀνάπαισιν ταύτην, τίς θὰ ἤθελε νὰ ἐξυπνήσῃ, ἵνα ἐξακολουθήσῃ ὑποφέρων τὰς λύπας καὶ τὰ βήσανα τοῦ βίου, καὶ ἀδιαλείπτως παρενοχλούμενος ὑπὸ τῶν μεριμνῶν περὶ τοῦ παρόντος, τῶν ἀνησυχιῶν περὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ, τὸ δεινότερον, ὑπὸ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος;

Ἢ ἡμέρα ἦτο πολὺ προκεχωρημένη ὅταν ὁ Ὀλιβερ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς; ἦτο φαιδρὸς καὶ περιχαρῆς ἢ κρίσις εἶχε παρέλθει, καὶ ὀριστικῶς πλέον ἀνήκεν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἠδύνατο νὰ ἐξαπλωθῆται ἐπὶ μακροῦ ἀνακλίντρου, στηριζόμενος εἰς πολλὰ προσκεφάλαια· ἐπειδὴ δὲ ἀκόμη ἦτο πολὺ ἀδύνατος καὶ δὲν ἠμπόρει νὰ βαδίσῃ, ἢ κυρία Μπέντγουν διέταξε νὰ τον φέρῃσι κάτω, εἰς τὸν ἴδιον αὐτῆς κοιτῶνα, τὸν ἐποθέτησε δὲ παρὰ τὴν ἐστίαν· ἐκάθησε πλησίον του, καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς χαρᾶς τῆς, βλέπουσα αὐτὸν ἐκτὸς κινδύνου ἐξεραγγῆ εἰς λυγμοὺς καὶ δάκρυα ἄφθονα.

«Μὴ δίδης προσοχὴν, μικρὲ μου φίλε, ἔλεγεν ἡ ἀγαθὴ γρατὰ· δὲν ἠμπορῶ νὰ βαστάξω νὰ, τώρα ἐτελείωσε, συνήλθα.

— Εἶσθε πολὺ καλὴ δι' ἐμὲ, κυρὰ, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ.

— Ἄς μὴ γίνεταί πλέον λόγος δι' αὐτὸ, φίλε μου, εἶπεν ἡ γρατὰ· αὐτὸ δὲν ἔχει κάμμιαν σχέσιν μὲ τὸν ζωμὸν σου καὶ εἶναι τώρα πλέον καιρὸς νὰ τον πάρῃς. Ὁ ἰατρός εἶπε πῶς σήμερον τὸ πρῶτ' θὰ ἔλθῃ ἴσως καὶ ὁ κύριος Μπράουν-λω, καὶ πρέπει νὰ μας εὔρῃ εἰς καλὴν κατάστασιν, διότι ὅσα καλλίτερα εἶμεθα, τόσῳ περισσώτερον θὰ εὐχαριστηθῇ.»

Καὶ ἀμέσως ἡ ἀγαθὴ γρατὰ ἐξέστανεν εἰς μικρὰν χύτραν ἐν πινάκιον ζωμοῦ, τόσῳ πυκνοῦ, ὥστε ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὸ πτωχοκομεῖον διὰ φαγητὸν τριακοσίων πεντήκοντα τοῦλάχιστον πτωχῶν.

«Σοῦ ἀρέσουν αἱ εἰκόνες, παιδί μου; ἠρώτησεν ἡ κυρία Μπέντγουν βλέπουσα τὸν Ὀλιβερ μετὰ προσοχῆς θεωροῦντα προσωπογραφίαν τινὰ, κρεμασμένην εἰς τὸν τοίχον ἀκριβῶς ἀπέναντι αὐτοῦ.

— Δὲν εἰξεύρω, κυρὰ, εἶπεν ὁ Ὀλιβερ, μὴ

ἀποσπῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς εἰκόνος· πολὺ ὀλίγας ἔχω ἰδεῖ καὶ δὲν εἰξεύρω τίποτε. Πόσον ὥρατον καὶ γλυκὺ εἶναι τὸ πρόσωπον αὐτῆς τῆς κυρίας!

— Ἄ, παιδί μου, εἶπεν ἡ πρεσβύτις, οἱ ζωγράφοι πάντοτε ζωγραφίζουν τὰς γυναῖκας ὠραιότερας ἀπὸ ὅτι εἶναι, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἔκαμναν δουλειά. Ἐκεῖνος ὁποῦ ἐφευρε πρὸ ὀλίγου καιροῦ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὅποιον ἐπιτυχᾶνε ὁμοιοτάτην ἀπεικόνισιν, ἄς ἦναι βέβαιος πῶς δὲν θὰ κάμῃ πολλὰ κέρδη ἢ μηχανὴ του εἶναι εἰλικρινῆς, βλέπεις, καὶ δὲν καλακεύει, προσέθηκε γελῶσα.

— Παριστάνει κανένα αὐτῆ ἢ εἰκόν, κυρὰ; ἠρώτησεν ὁ Ὀλιβερ.

— Ναι, εἶπεν ἡ πρεσβύτις, καύσασα πρὸς καιρὸν νὰ παρατηρῇ τὸν ζωμὸν· εἶναι προσωπογραφία.

— Καὶ ποῖον παριστάνει; ἠρώτησεν ὁ Ὀλιβερ μετὰ σπουδῆς.

— Τῇ ἀληθείᾳ δὲν εἰξεύρω, ἀπεκρίνατο φαιδρῶς ἡ πρεσβύτις. Ἀλλὰ βέβαια, ὑποθέτω, πῶς δὲν παριστάνει κανένα, τὸν ὅποιον σὺ ἢ ἐγὼ νὰ ἐγνωρίσαμεν. Φαίνεται πῶς σοῦ ἀρέσει πολὺ, παιδί μου.

— Εἶναι τόσῳ καλὸν, τόσῳ εὐμορφον, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

— Ἐλπίζω ὅμως, ὅτι δὲν θὰ τὸ φοβᾶσαι, εἶπεν ἡ πρεσβύτις, παρατηρήσασα μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ παιδίον ἐθεώρει τὴν εἰκόνα μετὰ σεβασμοῦ.

— Ὁ, ὄχι, ὄχι! ὑπολαβὼν εἶπε μετὰ ζωηρότητος ὁ Ὀλιβερ· ἀλλὰ τὰ μάτια του φαίνονται πολὺ λυπημένα καὶ ὡς νὰ ἦναι κολλημένα ἐπάνω μου. Ἢ καρδία μου μοὶ λέγει, προσέθηκε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ Ὀλιβερ, ὅτι ἡ κυρία ἐκεῖνη ὡρᾶν νὰ ἤθελε νὰ μου ὀμιλήσῃ καὶ δὲν ἠμποροῦσε.

— Θεέ μου! ἀνεκραύγασε φρίττουσα ἡ κυρία Μπέντγουν, μὴ λέγῃς τέτοια πράγματα, φίλε μου! εἶσαι ἀδύνατος καὶ νευρικός· εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀσθενείας σου· ἄφησε νὰ γυρίσω τὸ κάθισμά σου ἀπὸ τὴν ἄλλην μεριὰν διὰ νὰ μὴ βλέπῃς πλέον αὐτὴν τὴν εἰκόνα· νὰ, εἶπε ποιοῦσα συγχρόνως ὅτι ἔλεγε, τώρα πλέον δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὴν βλέπῃς.»

Ὁ Ὀλιβερ ὅμως τὴν ἔβλεπε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς κάλλιστα, ὡς νὰ μὴ εἶχεν ἀλλάξῃ θέσιν, ἀλλ' ἐφοβήθη μήπως ἐνοχλήσῃ τὴν ἀγαθὴν γρατὰν· τῇ ἐμερίδασε φιλοφρόνως, ὅταν αὐτὴ τὸν παρατήρησε, καὶ ἡ κυρία Μπέντγουν, περιχαρῆς διότι τὸν ἔβλεπεν ἡσυχότερον, ἠλάττισε τὸν ζωμὸν του, εἰς τὸν ὅποιον ἐκοψεν ὀλίγα τεμάχια καψαλισμένου ἄρτου, μεθ' ὅλης τῆς σοβαρότητος, ἣν τοιαύτη ἀσχολία ἀπῆται. Ὁ Ὀλιβερ κατεβρόχιθεν ἀπλήστως τὸν ζωμὸν, καὶ ἐρόφα τὴν τελευταίαν κοχλιακίαν, ὅτε ἔκρουσαν τὴν θύραν.

«Ἐμπρός!» εἶπεν ἡ πρεσβύτις καὶ εἰσῆλθεν ὁ κύριος Μπράουνλω.

Προεχώρησεν ὅσον ἐλαφρὰ ἠδύνατο· ἀλλὰ μόλις ἐβίωσε τὰ δίοπτρά του ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ συνήψε τὰς χεῖρας ὅπισθεν τῶν νώτων, ὅπως θεωρήσῃ ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐν ἀνέσει τὸν Ὀλιβερ, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἠλλοιώθη ἀμέσως καὶ πολλάκις ἠλλαξεν ὄψιν. Ἐξηνητλημένος ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ὁ Ὀλιβερ κατέβαλεν ἀνωφελεῖς προσπαθείας, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὸν εὐεργέτην του, νὰ σηκωθῇ, καὶ ἐπανεπέσεν εἰς τὸ ἀνάκλιτρόν του· ὁ δὲ γέρον κύριος Μπράουνλω, ὅστις μόνος του εἶχε περισσώτεραν καρδίαν, ἀφ' ὅσον συνήθως ἔχουσιν ἐξ γέροντες, ἐξεραγγῆ εἰς δάκρυα ἀφθονώτατα, ἅτινα δὲν θάποπειραθῶμεν νὰ ἐξηγήσωμεν, στερούμενοι τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο φιλοσοφικῆς ἰκανότητος.

«Τὸ καυμένον τὸ παιδί! τὸ καυμένον τὸ παιδί! εἶπε προσπαθῶν νὰ καταστήσῃ καθαροτέρην τὴν φωνὴν του. Ἐκρούσα σήμερον τὸ πρῶτ', κυρία Μπέντγουν· φοβοῦμαι μήπως ἤρπασα κάμμιαν καταρραῆν.

— Ἐλπίζω πῶς δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος φόβος, ἀπεκρίνατο ἐκεῖνη. Ὅλα τὰ μανδύλιά σας ἦσαν πολὺ στεγνὰ, σέρ.

— Δὲν εἶναι βέβαιον τοῦτο, Μπέντγουν, εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω. Νομίζω ὅτι μοὶ ἐδώσατε χυδῆς ὑγρὸν προσόψιον· ἀλλ' εἶναι περιττὰ περισσώτερα περὶ τοῦ ἀντικειμένου αὐτοῦ. Πῶς εἶσαι, μικρὲ μου φίλε;

— Ἐξαίρετα, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Ὀλιβερ, καὶ σὰς εἶμαι εὐγνώμων διὰ τὰς τῶσας καλωσύνας σας.

— Τὸ ἀγαπητὸν παιδί! εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω, συνελθὼν ἐκ τῆς συγκινήσεώς του. Τῷ ἔδωσες νὰ φάγῃ τίποτε, Μπέντγουν;

— Ἐφαγεν ἕνα πιάτο ἐξαίρετον ζωμὸν, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Μπέντγουν.

— Μπα! ἔκαμεν ὁ κύριος Μπράουνλω, ὄψων τοὺς ὤμους, ὀλίγα ποτηράκια κρασιοῦ τοῦ Πόρτο θὰ τον ὠφέλουν περισσώτερον ἢ ὄχι, Τίμμ Οὐάιτ;

— Μὲ λέγουν Ὀλιβερ, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ μικρὸς ἀσθενὴς, ἐκπλαγεῖς.

— Ὀλιβερ; εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω. Ὀλιβερ τί; Ὀλιβερ Οὐάιτ, ἔ!

— Ὁχι, σέρ, Ὀλιβερ Τούιστ.

— Παράδοξον ὄνομα, εἶπεν ὁ γέρον κύριος. Διατί ὁμοῦ εἶπες εἰς τὸν δικαστὴν ὅτι ὀνομάζουσαι Τίμμ Οὐάιτ;

— Ποτὲ δὲν εἶπα τέτοιον πρᾶγμα, σέρ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ ἐκθαμβος.

Τοῦτο ἐφαίνετο τόσῳ καθαρὰ ὅτι ἦτο ψεύδος, ὥστε ὁ κύριος Μπράουνλω ἐριψεν ἐπὶ τοῦ παιδίου βλέμμα ὀλίγον αὐστηρὸν· ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰμφισθῆναι περὶ τῶν λόγων του, διότι ἡ ἀλήθεια ἐφαίνετο ὡσεὶ ἐγκεκαυμένη εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του.

«Κάποια παρανόησις συμβαίνει αναμφισβότως,» είπεν ο κύριος Μπράουνλιω. Ἄλλα καιτοι μὴ ἔχων πλέον αἰτίαν νὰ παρατηρῆ ἀτενῶς τὸ παιδίον, ἢ ἀνάμνησις ὅμως τῆς ὁμοιότητος τοῦ Ὀλιβερ πρὸς γνωστὸν πρόσωπον ἐπανῆλθεν εἰς τὸν νοῦν του, καὶ τοσοῦτω ζωηρὰ, ὥστε δὲν κατάρθου νήποσπάτη ἀπὸ αὐτοῦ τὰ βλέμματα.

«Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ εἴσθε δυσηρεστημένοι ἀπὸ ἐμῆ, σὲρ,» εἶπεν ὁ Ὀλιβερ ὕψων ἰκετευτικὰ ὄμματά.

— Ὡ, ὄχι, ἀπεκρίνατο ὁ γέρον κύριος. Ὡ θεέ μου! Τί βλέπω! Μπέντγουν, κῦτταξε ἐκεῖ καὶ ἐδῶ.»

Καὶ ταῦτα λέγων, ἰδεικνυεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὀλιβερ εἰκόνα, καὶ τὴν μορφήν τοῦ παιδίου, ἧτις ἦτο ζῶν ἀντίγραφον τῆς εἰκόνης· οἱ αὐτοὶ ὀφθαλμοί, τὸ αὐτὸ στόμα, τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικά. Κατὰ τὴν στιγμὴν μάλιστα ἐκείνην τοσοῦτω καταπληκτικῆ ἦτο ἡ ὁμοιότης, ὥστε πᾶσαι αἱ γραμμαὶ τοῦ προσώπου ἐφαίνοντο ἀπεικονισμένα μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας.

Ὁ Ὀλιβερ ἠγνόει τὸ αἷτιον τῆς αἰφνιδίου ἐπιφανήσεως ταύτης· ἐτρόμαξε σφόδρα, καὶ ἀδύνατος ἔτι ὢν ἐκ τῆς ἀσθενείας ἐλιποθύμησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Ἐν ᾧ εἰς τὸν νόημα ἀναγνώστην παρουσιάζονται νέα πρόσωπα, οὐκ ἀσχετὰ πρὸς μερικοὺς ἐνδιαφερόμενος λεπτομερείας τῆς προκειμένης ἱστορίας. Καὶ νέα λεπτομερειαὶ περὶ τοῦ ἀξιογύστου γέροντος Ἑβραίου καὶ περὶ τῶν νεαρῶν αὐτοῦ μαθητῶν.

Ὅταν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς καὶ ὁ ἀξίος σύντροφός του, ὁ κύρ Μπέιτς, σφετερισθέντες διὰ παρανόμου μέσου τὸ εἰς τὴν κύριον Μπράουνλιω ἠνῆκον μανδύλιον, ἠνῶθησαν μετὰ τοῦ καταδιώκοντος· τὸν Ὀλιβερ πλῆθους, ὡς ἀνωτέρω διηγῆθημεν, ἐπέδωσαν εἰς αἰσθημα ἄμεμπτον καὶ ἀξέπαινον, τὸ τῆς αὐτοσυντηρήσεως. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σέβας πρὸς τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν εἶναι ἐν τῶν προνομίων, ἐφ' οἷς πᾶς γνήσιος Ἀγγλος τὰ μάλιστα ἐγκαυχᾶται, οὐδόλως εἶναι ἀνάγκη νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ τοιαύτη φυγὴ τῶν νεαρῶν βαλκαντιστόμων ὀλνυφώσῃ αὐτοὺς ἐν τῷ πνεύματι παντὸς εὐλακρῶν πατριώτου. Ὅτι δὲ ἀριστα καταδείκνυσιν ὅτι ἐπρακτον ὡς ἀληθεῖς φιλόσοφοι εἶναι, ὅτι μὲν ἡ γενικὴ προσοχὴ ἐστράφη εἰς τὸν Ὀλιβερ, ἔπαυσαν διώκοντες αὐτὸν καὶ ἔσπευσαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ κατάλυμά των διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ· ἀφ' οὗ δὲ ἔλθῃ τῆς ταχύτητος τῶν ποδῶν των διέτρεξαν λαβύρινθον στενῶν δρομίσκων καὶ σκολιῶν διόδων, ἔστησαν ὡς ἐκ κοινῆς συνεννοήσεως ὑπὸ χαμηλὸν τινα καὶ σκοτεινὸν ὄβλον, καὶ ἐκεῖ μὲν ἀναπνεύσας, ὁ κύριος Μπέιτς ἐξέπεμψε κραυγὴν χαρᾶς, καὶ ἐν τῇ παραφορᾷ τῆς φαιδρότητος αὐτοῦ ἀνεκῆγγασε σφοδρῶς καὶ μὴ δυ-

νάμενος νὰ κρατηθῆ ἐκυλίσθη χαμαὶ γελῶν. «Τί ἔχεις καὶ γελᾷς ἔτσι;» ἠρώτησεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς.

— Χὰ, χὰ, χὰ! ὠρίετο ὁ Τσάρλυ Μπέιτς.

— Μὴ κάμνης τόσον σαματᾶ, παρετήρησεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, ἀνησυχῶς βλέπων περὶ αὐτόν. Ἐχεις ὄρεξι, βρὲ βόδι, γιὰ κουμπουρλοῦκι;

— Δὲν ἔμπορῶ νὰ βαστάξω, εἶπεν ὁ Μπέιτς, δὲν ἔμπορῶ. Μωρὲ εἶδες πῶς τῶβαλε ἔς τὰ τέσσαρα, πῶς ἔστριβε τοὺς δρόμους, πῶς ἐσκόνταφτε! Καὶ ἐγὼ μὲ τὸ μαντήλι ἔς τὴν τέσπη νὰ φωνάζω· Κλέφτης, πιάστε τον! Ἄ, χὰ, χὰ!»

Ἡ ζωηρὰ τοῦ κύρ Μπέιτς φαντασία ἀναπαρέστησεν αὐτῷ τὴν σκηνὴν ταύτην ὑπὸ τῷ τῷ κωμικῆν ἐποψίν, ὥστε καὶ πάλιν δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῆ, ἀλλ' ἐκυλίσθη γελῶν ἀπλέτως.

«Τί θὰ εἶπῃ ὁ Φέιγγιν;» ἠρώτησεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, καὶ ἦν στιγμὴν ἔπαυσεν ὁ σύντροφός του τοὺς γέλωτας διὰ νὰ αναπνεύσῃ.

— Τί; εἶπεν ὁ Μπέιτς.

— Ναί, τί;

— Ἐ; τί ἔμπορεῖ νὰ εἶπῃ; ἠρώτησεν ὁ Μπέιτς, ἀποτόμως διακόπτων τοὺς καγχασμούς του καὶ καθιστάμενος σύννους, διότι ὁ τόνος τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἀπανωλαδιᾶ ἦτο σοβαρός. Τί ἔμπορεῖ νὰ εἶπῃ;

Ὁ κύρ Ντόκινς, ἀντὶ πάσης ὑπαντήσεως, ἤρχισε νὰ συρίττη, ἀφαίλε τὸν πῖλον του, καὶ ἐκίνει τὴν κεφαλὴν, ξέων τὸ οὖς αὐτοῦ.

«Τί θέλεις νὰ εἶπῃς μὲ αὐτό;» ἠρώτησεν ὁ Μπέιτς.

— Τραλαλά, τραλαλά, Μπᾶ! ἠπῆγαινε νὰ ἰδῆς μὴν ἔρχονται,» ἀπεκρίνατο ὁ Ἀπανωλαδιᾶς σαρκαστικῶς.

Ἦτο καὶ αὕτη ἀπάντησις, ἀλλ' ἦμιστα σαφῆς· τοῦτου ἕνεκεν ὁ κύρ Μπέιτς ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησίν του.

«Τί σημαίνει αὐτό;»

Ὁ Ἀπανωλαδιᾶς δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἐφόρεσε τὸν πῖλόν του, ἀνύψωσε διὰ τῶν χειρῶν τὸ μακρὸν ἔνδυμά του, ἐφόρτωσε διὰ τῆς γλώσσης τὴν παρειᾶν, ἐτσέμπησε πολλάκις τὸ ἔκρον τῆς ρινός του, καὶ εἶτα στρέψας τὰς πτέρνας εἰσῆρμυσεν εἰς τὴν αὐλήν. Ὁ κύρ Μπέιτς ἠκολούθησεν αὐτὸν σκεπτικῶς. Ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην ὁ ἀστεῖος γέρον ἠκροᾶτο τὸν κρότον τῶν βημάτων των ἐν τῇ παλαιᾷ κλιμακί. Ἐκάθητο παρὰ τὴν ἐστίαν, ἔχων ἐμπροσθέν του κασσιτερίνην λάγνηνον, καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς κρατῶν ἀλάντα καὶ τεμάχιον ἄρτου, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας μαχαίριον. Ἰδέσθε μὲν μεθυσία ἐρρυτίδωσε τὸ πελιδνὸν πρόσωπόν του, ὅταν ἐστράφη νὰκούσῃ, τεινῶν τὸ οὖς πρὸς τὴν θύραν καὶ συστρέφων τοὺς ἀγρίους ὀφθαλμούς ὑπὸ τὰς πυκνὰς ὀφρῦς του.

«Τί τρέχει;» εἶπε καὶ ἡ φυσιογνωμία του ἠλ-
1. Φυλακή.

λοιώθη. Μόνον δύο; Μή τους συνέθη τίποτε; Προσοχὴ!»

Τὰ βήματα προσήγγισαν καὶ μετὰ μικρὸν ἠκούσθησαν εἰς τὸν διάδρομον. Ἡ θύρα ἠνοιχθῆ βραδέως· ὁ Ἀπανωλαδιᾶς καὶ ὁ Τσάρλυ Μπέιτς εἰσῆλθον, καὶ τὴν ἔκλεισαν ὀπισθὲν των.

«Ποῦ εἶναι ὁ Ὀλιβερ;» εἶπεν ὁ Ἑβραῖος μανιώδης γενόμενος καὶ ἐγεροθεὶς ἀπειλητικῶς. «Τί ἔγεινε;»

Οἱ νέοι λοιποδοῦται ἐκύτταξαν τὸν διδάσκαλόν των περιφοβοί, κατόπιν προσέβλεψαν ἀλλήλους μετὰ προφανοῦς ἀμηχανίας καὶ δὲν ἀπεκρίθησαν.

«Τί ἔγεινε ὁ Ὀλιβερ;» εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, ἀρπάζων ἐκ τοῦ περιλαίμιου τὸν Ἀπανωλαδιᾶν καὶ διὰ φρικτῶν βλασφημιῶν ἀπειλῶν αὐτόν. «Λέγε ἢ σ'ἔπνιξα!»

Ὁ Φέιγγιν δὲν ἠστέιζετο οὕτως ὁμιλῶν, ὡστε ὁ Τσάρλυ Μπέιτς, ὅστις ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔκρινε συνετὸν νὰ προφυλαχθῆ, καὶ ὅστις οὐδόλως ἀδύνατον ἐθεώρει καὶ τὸν ἰδικόν του ἀποπινηγμὸν ὑπὸ τοῦ Ἑβραίου, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα, καὶ ἐξέπεμψεν ὄξαιαν καὶ παρατεταμένην κραυγὴν, ὁμοιάζουσαν μὲ μυκηθμὸν μανέντος ταύρου καὶ συγχρόνως μὲ ἤχον Ὀαλασσίας κόγγης.

«Θὰ ὁμιλήσῃς;» εἶπεν ὁ Ἑβραῖος μετὰ φωνῆς βροντώδους, ταράσων συνάμα τὸν Ἀπανωλαδιᾶν μετὰ τοσαύτης δυνάμεως, ὥστε θαύμα ἦτο πῶς τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ δὲν ἀπέμεινε εἰς τὰς χεῖράς του.

«Ἐπεσεν εἰς τὸ δόκνον, νά! εἶπεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς, θυμωμένος. Ἐ, θὰ μ' ἀφήσῃς ἢ ὄχι;»

Καὶ ἀπαλλαγεὶς ἐπιτηδείως, ἤρπασε τὴν σούβλαν, καὶ ἐσημάδευσε τὸν ὑπενδύτην τοῦ ἀστείου γέροντος· ἂν ἐπετύγγανε, θὰ τὸν ἔκαμνε ἀναμφισβότως νὰπολέσῃ τὴν φαιδρότητά του ἐπὶ ἓνα ἢ δύο μῆνας, ἴσως καὶ περισσότερον.

Ὁ Ἑβραῖος ὡπισθοδρόμησε μετ' εὐκνησίας, ἢ οὐδεὶς θὰ ὑπέπτευεν ὅτι ἐκέκμητο γέρον οὕτως ἐξησθενημένος κατὰ τὸ φαινόμενον, καὶ ἀρπάσας τὴν κασσιτερίνην λάγνηνον, ἠτοιμάζετο νὰ τὴν ἐξακοντίσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀντιπάλου του· ἀλλ' ὁ Τσάρλυ Μπέιτς ἐφείλκυσε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὴν προσοχὴν του διὰ φρικώδους ὠρυγῆς, καὶ κατ' αὐτοῦ ἔρριψεν ὁ Ἑβραῖος τὴν πλήρη ζύθου λάγνηνον.

«Ἐ, ἔ, ἔ! Τί εἶν' αὕτη ἡ ἀνεμολιά;» ἠκούσθη λέγουσα αἰφνιδίως χονδρῆ τις φωνή. Ποῖος μὲν ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὸ πρόσωπον; Τὸ καλὸ εἶναι πῶς μόνον ἡ μπίρα μὲ εὔρε καὶ ὄχι καὶ τὸ κανάτι, ἀλλοῦθις κάποιος ἐδῶ μέσα καὶ θὰ τὴν περνοῦσε. Ποτὲ μὲν θὰ ἴπιστευα πῶς ἓνας γεροκαλασμένος Ἑβραῖος ἔμπορῶσε νὰ χύσῃ ἀπάνω σου ἄλλο ἀπὸ νερὸ, καὶ τοῦτο μόνον ἂν εἴξυρε πῶς θὰ ἐξημίλωνε τὴν ἐταιρίαν τῶν ὀ-

δραγωγείων. Τί τρέχει λοιπὸν, Φέιγγιν; Διάβολε, ὁ λαίμοδέτης μου ἔγινε μουσικίδι ἀπὸ τὴν μπίρα... Θὰ ἐμπῆς μέσα, ζῶν; τί κάνεις αὐτοῦ ἔξω; Ἐντρέπεσαι διὰ τὸν ἀθέντη σου; ἐδῶ!»

Ὁ οὕτως ἀποτόμως καὶ τραχέως ὁμιλῶν ἦτο εὐρωστός παλληκαρᾶς, τριακονταπενταετῆς περὶπου τὴν ἡλικίαν, φέρων μαύρην βεδιγκόταν ἐκ προστύχου βελούδου, παλαιὰς φαῖας ἀναξυρίδας, ὑποδήματα μετὰ περιδεμάτων καὶ κυανᾶς βυβακηρᾶς περινημίδιας, καλυπτούσας χονδρᾶς καὶ μωδῆς κνήμας, ἀπὸ ἐκεῖνας τῶν ὀποιῶν νομίζεις ὅτι κάτι τι λείπει, ὅταν δὲν εἶναι προσδεδεμένοι εἰς στερεὰν ἄλυσιν. Ἐφερε πῖλον ὑπομέλαινα, καὶ περὶ τὸν λαίμον παλαιὴν μεταξίνον μανδήλιον, μὲ τοῦ ὀποίου τὰ ἄκρα ἐσπῶγγίζε τὸ πρόσωπον· ἐν τῷ ὀμίλει καὶ ἔταν ἐτελείωσε, ἔδειξε τὴν φυσιογνωμίαν αὐτοῦ, φυσιογνωμίαν βάνουσαν καὶ χυδαίαν, μὲ γένειον ἀξέφριστον πρὸ τριῶν ἡμερῶν καὶ δύο ἀπαισίους ὀφθαλμούς, ὃν ὁ ἕτερος ἔφερε τὰ ἔχνη προσφάτου κτυπήματος.

«Ἐδῶ, ἀκούεις;» ἀνεκραύγασεν ὁ βάρβαρος ἐκεῖνος.

Κύων τις, οὐ ἡ κεφαλὴ ἦν τετραυματισμένη εἰς πλείστα μέρη, εἰσῆλθεν ἔρπων.

«Πολὺ ἀργεῖς! Μοῦ κάνεις τὸν ὑπερήφανον καὶ δὲν θέλεις νὰ μὲν ἀγνωρίσῃς ὅταν ἦναι καὶ ἄλλοι ἐμπρός, ἔ; Πέσε καί!»

Καὶ τὸ ἐπιφώνημα τοῦτο συνώδευσε διὰ λακτίσματος, ὅπερ ἐσφενδόνισε τὸ ζῶον εἰς τὸ ἄλλο ἔκρον τοῦ ὀωματίου· ἀλλὰ τοῦτο ἐφαίνετο συνειδημένον εἰς τοιαύτην συμπεριφορᾶν, διότι ἐξάρωσεν ἡσυχᾶ εἰς μίαν γωνίαν, ἀνοιγόμενον εἰκοσάκι, κατὰ λεπτὸν τοὺς ἀσχήμους ὀφθαλμούς του, ὡσεὶ ἤθελε νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ ὀωματίον.

«Μὲ ποῖον λοιπὸν τὰ ἔχεις;» εἶπεν ὁ ἀνθρωπος ἐκεῖνος καθήμενος. Κακομεταχειρίζεσαι τὰ παιδιὰ, γεροτσιγγούνη, γεροκλέφτη, γεροστρίγγλε. Πολὺ θαυμάζω πῶς δὲν σ' ἐσκότωσαν ἀκόμη· ἂν ἤμουν ἐγὼ μαθητῆς σου, πρὸ καιροῦ θὰ σε εἶχα ξεμπαρδεμένον, καί... Ἄλλ' ὄχι, οὔτε τὸ τὸ μᾶρι σου θὰ εὔρισκα νὰ πωλήσω· τὸ πολὺ πολὺ θὰ ἦσθον καλὸς γιὰ νὰ σε βάλουν εἰς ἓνα μποκάλι καὶ νὰ σε δείχνουν εἰς τὸν κόσμον ὡς περιέργων ἐκτρομα τῆς φύσεως· ἀλλὰ ἔλα πάλιν ποῦ δὲ φτιάνουν τόσῳ μεγάλα μπουκάλια!

— Ὡτ! ψτ! κύριε Σάικς, εἶπε τρέμων ὁ Ἰουδαῖος· μὴ ὁμιλήτε τόσῳ δυνατᾶ.

— Νὰ μὴ μὲ λέγῃς κύριον, εἶπεν ὁ κακοῦργος. Αὐτὸ εἶναι σημεῖον πῶς κάτι μοῦ μαγερεύεις. Ἐξέρεις τὸνομά μου ἢ ὄχι; Δὲν θὰ το ἀτιμάσω, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα.

— Καλὰ, καλὰ, Μπίλ Σάικς, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος μετὰ βδελυκτῆς ταπεινότητος. Φαίνεσθε θυμωμένοι, Μπίλ.

1. Γέρον φίλτρος (ἰθίγγαν).

— Μπορεί, απεκρίνατο ὁ Σάικς. Ἄλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς καὶ τοῦ λόγου σου δὲν εὐρίσκειται ἕως τὰ σύγκαλά σου, γιὰ νὰ πετῆς κανάτια μπέρα εἰς τὰ κεφάλια τῶν ἀνθρώπων· ἐκτός ἂν καὶ τοῦτο δὲν νομίζεις κακὸν, ὅπως οὔτε τὴν προσοίαν καὶ...

— Ἐτρελάθης;» εἶπεν ὁ Ἑβραῖος ἔλκων τὸν ἀνθρώπον ἐκείνον ἐκ τῆς χειρὶδος καὶ δεικνύων αὐτῷ διὰ τοῦ δακτύλου τὰ παιδία.

Ὁ κύριος Σάικς ἤρκεσθη νὰ παραστήσῃ διὰ χειρονομίας ἀνθρώπον, ἔχοντα περὶ τὸν λαμῦν βρόχον, καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ὤμου· ὁ Ἰουδαῖος ἐφάνη κατανοήσας πληρέστατα τὴν ἄφωνον ταύτην παντομίμην. Ἐπειτα ἐζήτησεν ἐν ποτήριον οἴνοπνεύματος.

«Καὶ πρόσσεξέ νὰ μὴ βάλῃς μέσα δηλητήριο,» προσέθηκεν, ἐκβαλὼν καὶ ἀποθεῖς τὸν πύλον τοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Ἐλεγε δὲ τοῦτο ἀστειζόμενος· ἀλλ' ἂν ἤδυνατο νὰ ἴδῃ τὸ σατανικὸν μειδίαμα ὑπερδιέστειλε τὰ χεῖλη τοῦ Ἰουδαίου, διευθυνομένου πρὸς τὸ ἐφοφυλάκειον, θὰ ἐσκέπτετο ὅτι ἡ προφύλαξις δὲν ἦτο ὅλως ἀνωφελῆς καὶ ὅτι ὁ ἀστειὸς γέρον οὐδὲ ἦτο ἀπίθανον νὰ ἐνεδιδέποτε εἰς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ συμπληρώσῃ κατὰ τὸν ὑποδεικνύμενον τρόπον τὸ ποτόν.

Ἄφ' οὗ ἐρόφησε μερικὰ ποτήρια οἴνοπνεύματος, ὁ κύριος Σάικς ἔσχε τὴν καλωσύνην ν' ἀποτεινῇ τὸν λόγον πρὸς τοὺς νεαροὺς μαθητευομένους. Καὶ ἡ καλωσύνη τοῦ αὐτοῦ προεκάλεσε συνδιάλεξιν, ἐν ᾗ ἡ αἰτία καὶ αἱ περιστάσεις τῆς συλλήψεως τοῦ Ὀλιβερ ἐξετέθησαν διὰ μακρῶν, μετὰ τῶν τροποποιήσεων καὶ τῶν κοσμημάτων, ἅτινα ἔκρινε καλὸν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς νὰ παρεμβῆσιν.

«Φοβοῦμαι, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, μὴ ἀνθίσῃ καὶ μὰς φέρῃ εἰς στενοχωρίαν.

— Πολὺ πιθανὸν, απεκρίνατο ὁ Σάικς μετὰ κακεντρεχοῦς μειδιάματος. Ὅσον καλὸ κομμάτι τόσχα εἶσαι διπλωμένος, Φέιγγιν.

— Καὶ φοβοῦμαι πολὺ, βλέπετε, προσέθηκεν ὁ Ἰουδαῖος, μὴ δοῦς προσοχὴν εἰς τὴν διακοπήν, καὶ παρατηρῶν τὸν Σάικς ἀσκαρδαμυκτῶς, καὶ φοβοῦμαι πολὺ μήπως ἂν ἀρχίσῃ ὁ χορὸς μπλέξουν καὶ ἄλλοι· καὶ τὸ κουφάρι σου δὲν εἶναι σιγουρότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου, ἀγαπητέ.»

Ὁ βάρβαρος ἐρίγησε καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν Ἑβραῖον ἀπειλητικῶς· ἀλλ' ἐκείνος ἐβύβησε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς ὤμους, καὶ προσήλωσεν ἀπλανῶς τὰ βλέμματά του εἰς τὸν ἀπέναντι τοῖχον.

Ἐπεκράτησε μακρὰ σιγὴ ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς σεβασμίας ταύτης ὁμηγύρεως ἐφαίνετο ἀπεροφημένον ἀπὸ τῶν ἰδίων στοχασμῶν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ κυνός, ὅστις ἔλειγε τὰ χεῖλη τοῦ εὐήθους καὶ ἐφαίνετο μελετῶν ἐπίθεσιν κατὰ

1. Ὀμιλήτη.

τῶν κνημῶν τοῦ πρώτου ἐντευξομένου ἐν τῇ ὁδῷ.

«Πρέπει νὰ ὑπάγῃ κανεὶς νὰ μάθῃ τί συνέβη εἰς τὸ πταισματοδικεῖον,» εἶπεν ὁ κύριος Σάικς μὲ τόνον φωνῆς ταπεινότερον ἐκείνου, μεθ' οὗ προσηγόρευσε τοὺς λοιποὺς ἅμα εἰσελθόν.

Ὁ Ἑβραῖος ἔνευσε καταφατικῶς.

«Ἐὰν δὲν ἀνθίσει καὶ τὸν ἔχουσαν ἕως τὸ φρέσκο, δὲν ὑπάρχει κανεὶς φόβος ἕως οὗ τὸν ἀπολύσουν, εἶπεν ὁ κύριος Σάικς, καὶ τότε πλέον παίρνομεν τὰ μέτρα μας. Πρέπει ναύροῦμε τὸν τορὸ τοῦ μὲ κάθε τρά...»

Ὁ Ἑβραῖος κατένευσε καὶ αὖθις.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐνεργείας ἦτο προφανῶς ὁ ἀριστος, ἀλλὰ δυστυχῶς σπουδαιότατον πρόσκομμα παρεμβάλλετο εἰς τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ· τὸ πρόσκομμα τοῦτο προήρχετο ἐκ τῆς σφοδρᾶς ἀντιπαθείας, ἧτις ἦν ἐρριζωμένη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἀπανωλαδιᾶ, τοῦ Μπέιτς, τοῦ Φέιγγιν καὶ τοῦ κυρίου Μπίλ Σάικς, κατὰ τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, καὶ τῆς ἀπεχθείας ἣν ἠσθάνοντο κατὰ πάσης εἰς τὰ πλησίον αὐτῆς μέρη ἐπισκέψεως, ἀδιάφορον διὰ ποίαν αἰτίαν.

Δύσκολον ὅλ' ἦτο νὰ εἰπωμεν πόσον καιρὸν ἔμειναν χωρὶς νὰ ἐκστομίσωσι λέξιν, καὶ προσβλέποντες ἀλλήλους εἰς κατάστασιν ἀβεβαιότητος καὶ ἀναποφασίστου, μηδὲν ἐνέχουσαν τὸ εὐχάριστον· ἄλλως δὲ περιττὴ ὅλ' ἦτο πᾶσα τοιαύτη εἰκασία· διότι ἡ αἰφνιδια ἀφίξις τῶν δύο νεανίδων, ἃς εἶχεν ἰδεῖ προσηγουμένως ὁ Ὀλιβερ, προεκάλεσε τὴν ἐπανάληψιν τῆς συνδιάλεξεως.

«Διωρήθῃ ἡ δουλειά· Ὁ ὑπάγῃ ἢ Μπέττυ ἢ ὄχι, κόρη μου;

— Ποῦ; ἠρώτησεν ἡ νεανίς.

— Πούπετα, εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀστυνομίας, καλὴ μου Μπέττυ,» εἶπε ὀυπευτικῶς ὁ Ἑβραῖος.

Ἡ νεανίς, πρέπει χάριν τῆς δικαιοσύνης νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, δὲν ἠρνήθη ὀριστικῶς νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, περιωρίσθη ὅμως νὰ εἴπῃ καθαρὰ ὅτι προτιμᾷ μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν διάβολον ἢ τὸ δὲ τοῦτο ἄβρῃς καὶ εὐγενῆς τρόπος ἐκφράσεως πρὸς ἐνδειξὴν ὅτι ἡ αἰτήσις δὲν τῇ ἤρεσκε, τρόπος καταδεικνύων ὅτι ἡ νεανίς εἶχεν ἀρίστην συμπεριφορὰν καὶ εἴξευρε μετὰ λεπτότητος νὰ ποφεύγῃ νὰ δυσαρεστῇ τοὺς ἄλλους διὰ σαφοῦς καὶ ὀρισμένης ἀρνήσεως.

Ὁ Ἰουδαῖος συνοφρυώθη· δὲν ὀμίλησε πλέον εἰς τὴν Μπέττυ, ἧτις ἔφερε λαμπρὰν ἐνδυμασίαν, ἵνα μὴ εἴπωμεν μεγαλοπρεπεστάτην, ἐρυθρὰν ἐσθῆτα, πράσινα σανδάλια καὶ κιτρίνους ὀυσάνους, ἀλλ' ἐστράφη πρὸς τὴν σύντροφόν της.

«Καὶ σεῖς, Νάνσυ; εἶπε μεθ' ἑλκυστικῶν τρόπου· τί λέγετε, ἀγαπητή μου;

1. Τὸν ἐφοφυλάκειον.

2. Τὴν κόρη σου.

— Ὅτι ἐγὼ δὲν πιάνομαι ἕως τὰ βρόχια, ἀπεκρίθη ἐκείνη· ὥστε, Φέιγγιν, περιττὸν νὰ ἐπιμένῃς.

— Τί θὰ εἴπῃ αὐτό; εἶπεν ὁ κύριος Σάικς, παρατηρῶν αὐτὴν ἐργίλως.

— Εἶναι ὅπως τὸ λέγω, Μπίλ, απεκρίθη ἡ σύχως ἡ κυρία.

— Μπα! εἶσαι ἀκριβῶς τὸ πρόσωπον ὅπου χρειάζεται, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Σάικς· κανεὶς δὲν σε γνωρίζει εἰς τὴν συνοικίαν ἐκείνην.

— Ἴσα ἴσα δὲν ἠγαθίω καὶ ἐγὼ διὰ μὴ με μάθουν, απεκρίνατο ἡ Νάνσυ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀταραξίας· δὲν ἠγαθίω νῆτα-σκέτα, Μπίλ.

— Ὁ ὑπάγῃ, Φέιγγιν, εἶπεν ὁ Σάικς.

— Ὁχι, Φέιγγιν, δὲν θὰ ὑπάγῃ, ἀνεκράυγασεν ἡ Νάνσυ.

— Ναί, σοῦ λέγω, Φέιγγιν, θὰ ὑπάγῃ,» ἐπανέλαβεν ὁ Σάικς.

Ὁ κύριος Σάικς εἶχε δίκαιον. Μετὰ πολλὰς ἀπειλάς, ὑποσχέσεις καὶ θωπείας, ἡ Νάνσυ συγκατετέθη τέλος νὰναδεχθῇ τὴν ἐντολήν. Ἄλλως δὲ δὲν εἶχε τοὺς αὐτοὺς λόγους ἵνα ἀρνηθῇ, οὐδὲ καὶ ἡ ἀξιώγαστος σύντροφος αὐτῆς· καταλιποῦσα πρὸ μικροῦ μόλις τὸ μακρινὸν μὲν ἀλλὰ κομψὸν προάστειον Ἰάτκλιφ, ὅπως κατοικήσῃ εἰς τὰ περίξ τοῦ Φινελδλαϊν, δὲν ἐφοβείτο, ὡς ἡ Μπέττυ, μὴ συναντήσῃ κανένα τῶν ἀπειροπληθῶν γνωρίμων της.

Κατὰ συνέπειαν, ἀφ' οὗ πρῶτον περιεζώσθη μίαν λευκὴν ποδιάν, καὶ ἐφόρεσεν ἕνα ψιάθινον πῖλον, προμηθευθεῖσα ταῦτα ἐκ τῆς ἀνεξαντλήτου ἀποθήκης τοῦ Ἑβραίου, ἡ κυρία Νάνσυ ἠτομάζετο νὰ ἐξέλθῃ, ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολήν της.

«Μίαν στιγμὴν, ἀγαπητή, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος, δοῦς αὐτῇ ἐν μικρὸν σκεπαστὸν καλῶν κρᾶται αὐτὸ εἰς τὰ χεῖρα σου· θὰ φαίνεσαι κατὰ πῶς πρέπει κόρη.

— Δός της καὶ κανὲν μεγάλο κλειδί, Φέιγγιν, εἶπεν ὁ Σάικς. Ὁ ὑπάγῃ, εἶπεν ὁ Σάικς. Ὁ ὑπάγῃ, εἶπεν ὁ Σάικς. Ὁ ὑπάγῃ, εἶπεν ὁ Σάικς.

— Ναί, ναί, ἔχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος· περὶν εἰς τὸν δάκτυλον τῆς νέας μίαν μεγάλην ἀντίκλειδα· ἔτσι, τώρα εἶναι περίφημα. Θαυμάσια, ἀγαπητή μου, προσέθηκε τρίβων τὰς χεῖρας.

— Ὡ ἀδελφέ μου! ἀδελφούλη μου! ἀνεκράυγασεν ἡ Νάνσυ μετὰ θρήνων καὶ ὀλολυγμῶν, συσφιγγούσα σπασμωδικῶς τὸ καλῶν καὶ τὴν κλειδα ὡς γυνὴ ἐν ἐσχάτῳ ἀπελπισμῷ εὐρισκομένη· ποῦ νὰ ἦναι τὸ κακόμοιρο τὸ ἀδελφάκι μου, τί νὰ ἔγινε· καλοὶ μου κύριοι, λάθετε ἔλεος, καὶ εἰπέτε μου ποῦ ἤμπορῶν νὰ εἶρω τὸ ἀδελφάκι μου· ποῦ νὰ τὸ εἶρω!

Ἄφ' οὗ ἀπήγγειλε ταῦτα διὰ θρηνώδους καὶ σπαραξίκαρδου φωνῆς, πρὸς μεγάλην ἀγαλλίασιν τῶν παρισταμένων, ἡ καλὴ κόρη ἐσίγησε,

ἐκάμμουσεν ἐκφραστικῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐχαίρετῃσεν τὴν συντροφίαν καὶ ἀπῆλθε.

«Ἄ! περίφημη κοπέλλα, φίλοι μου! εἶπεν ὁ Ἑβραῖος στραφείς πρὸς τοὺς νεαροὺς βαλαντιότους, καὶ σοβαρῶς κινῶν τὴν κεφαλὴν, προσκαλῶν τρόπον τινὰ αὐτοὺς διὰ τῆς νέας ταύτης νοθεσίας νὰκαλουθῆσωσι τὸ ἀξιωματικὸν παράδειγμα, ὅπερ πρὸ μικροῦ εἶδον.

— Κάνει τιμὴν εἰς τὰς γυναῖκας, εἶπεν ὁ κύριος Σάικς πληρῶν τὸ ποτήριόν του καὶ πλήτων τὴν τράπεζαν μετὰ τὸν γιγάντειον γρόνον του. Εἰς ὑγίειαν της! καὶ ἄμποτε οἱ ἄλλοι νὰ της μολιάσουν!»

Ἐν ᾧ ἐπεδαφίλευον οὕτως ἐγκώμια εἰς τὴν Νάνσυ, τὸν μαργαρίτην τῶν γυναικῶν, αὐτὴ διηυθύνετο εἰς τὴν ἀστυνομικὸν γραφεῖον, οὐχὶ ἄνευ συστολῆς τινος, ὅπερ φυσικὸν ἄλλως εἰς νεανίδα εὐρισκομένην εἰς τὰς ὁδοὺς μόνην καὶ ἄνευ συνοδείας.

Εἰσῆλθεν ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἔκρουσε αἰγὰ τὴν θύραν ἐνὸς τῶν κελλείων τῆς φυλακῆς διὰ τῆς κλειδῆς καὶ ἠκροάσθη. Ἄλλ' οὐδὲν ἤκουσε· τότε ἔβησε καὶ ἠκροάσθη αὖθις· μὴ λαβοῦσα ὅμως καὶ πάλιν ἀπάντησιν, ἀπεφάσισε νὰ διμλήσῃ. «Ὀλιβερ! ἐψιθύρισε ταπεινῇ τῇ φωνῇ, μικρὸ μου Ὀλιβερ!»

Ἐν τῷ κελλείῳ ἐκείνῳ ἦτο ἐγκαθειργμένος δυστυχῆς τις γυμνήτης, ὅστις συνελήφθη ὡς διαπραξίας τὸ ἐγκλημα νὰ παῖξῃ αὐτὸν εἰς τοὺς δρόμους ἄνευ ἀδείας, καὶ ὅστις ἀποδειχθεὶς καθαρὰ τῆς κακούργου ταύτης κατὰ τῆς κοινωνίας πράξεώς του, κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ κυρίου Φάνγκ εἰς ἐνὸς μηνὸς φυλάκισιν ἐν τινι σωφρονιστηρίῳ· ὁ κύριος Φάνγκ προσέθηκε μάλιστα τὴν ἀστείαν καὶ λίαν ἐπικαίρον ταύτην παρατήρησιν, ὅτι ἐπειδὴ εἶχε τόσῳ καλοῦς πνεύματος, ὅλ' ἦτο πλέον ὑγιεινὸν νὰ ἐξασκῇ αὐτοὺς στρέφον τὸν μύλον τῶν καταδικῶν μᾶλλον παρὰ παιζίων αὐτόν. Ὁ φυλακισμένος, καταβεβλημένος ὢν ἐκ τῆς λύπης ἣν προῦξενε αὐτῷ ἡ στέρσις τοῦ αὐλοῦ τοῦ δημοσθέντος πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους, δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὴν Νάνσυ· αὐτὴ παρήλθε λοιπὸν καὶ ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ ἐπομένου κελλείου.

«Τί εἶναι; ἠκούσθη ἐρωτώσα φωνὴ ἀδύνατος καὶ ὑποτρέμουσα.

— Μήπως εἶναι αὐτοῦ μέσα ἕνα παιδί; εἶπεν ἡ Νάνσυ θρηνώδως.

— Ὁχι, απεκρίνατο ἡ φωνή· ὁ Θεὸς νὰ το φυλάξῃ.»

Ὁ εἰπόν ταῦτα ἦν γέρον τυχοδιώκτης ὑπερξικοντούτης, φυλακισθεὶς διότι δὲν ἐπαίξεν αὐτόν, ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι διότι συνελήφθη ἐπικαιρῶν, ἀντὶ νὰ μετέρχεται ἔργον τι, ὅπως κερδαῖν τὸν ἄρτον του. Ἐν τῷ τρίτῳ κελλείῳ ἦν ἐγκαθειργμένος ἕτερος, ὡς πωλήσας χύτρας ἄνευ ἀδείας, καὶ κατὰ συνέπειαν ζητήσας νὰ κερ-

δύση τὸν ἄρτον τοῦ με ζηνίαν τοῦ δημοσίου ταμίου.

Ἐπειδὴ οὐδεὶς τῶν ἐγκληματιῶν ἐκείνων ἐκαλεῖτο Ὀλιβερ, οὐδ' εἰξουρέ τι περὶ τοῦ παιδός, ἢ Νάνσυ ὑπῆγε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν ἀστυνομικὸν ἐκείνον ὑπάλληλον μετὰ τὸ ἐκ βιβλίου τοῦ ὑφάσματος ἐσωκάρδιον, περὶ οὗ ἐποιήσαμεν ἀνωτέρω λόγον, καὶ μετὰ κλαυθμῶν καὶ θρήνων, ὧν τὴν ἐντύπωσιν ἐπηύξαμε κινουσα τὴν κλειδα καὶ τὸ καλαθιδόντης, ἐζήτησε τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφοῦλην της.

«Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀγαπητή μου, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος.

— Πού εἶναι; ἀνεκράυγασεν ἡ Νάνσυ ἀπελπισ.

— Ὁ κύριος τὴν ἐπῆρε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπάλληλος.

— Ποῖος κύριος; Ἄ θεέ μου! θεέ μου! Ποῖος κύριος; ἐκραύγασεν ἡ Νάνσυ.

Ὅπως ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἀσυναρτήτους ταύτας ἐρατήσας ὁ ὑπάλληλος ἐπληροφόρησε τὴν κατατεθλιμμένην ἀδελφὴν ὅτι ὁ Ὀλιβερ ἐπεσεν ἀναίσθητος εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ πταισματοδικείου, ὅτι ἠθώθη διότι ἐκ τῆς καταθέσεως ἐνὸς μάρτυρος ἀπεδείχθη ὅτι τὴν κλοπὴν διέπραξεν ἄλλος, ὅτι ἀναίσθητος μετεκομίσθη ὑπὸ τοῦ μηνυτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τούτου, ἧτις θὰ εἴκειτο πλησίον τῆς Πέντονβιλλ' διότι τοιοῦτό τι ὄνομα εἶπεν εἰς τὸν ἀμαξηλάτην.

Ἢ νεάνις ὑπὸ στυγνῆς ἀπελπισίας καταληφθεῖσα, ἐφθασε κλονουμένη μέχρι τῆς θύρας. Εἶτα ἀναλαβοῦσα τὸ βημά της, ἐπανήλθεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἰουδαίου διὰ τῆς μικροτέρας ὁδοῦ.

Ὁ κύριος Μπίλ Σάικς, μόνις ἀκούσας τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν τῆς Νάνσυ, ἐκάλεσε τὸν κύνα του, ἐφόρεσε τὸν πλῆθόν του, καὶ ἐξήλθεν ἐν σπουδῇ, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἀποχαιρετῶν τὴν συντροφίαν.

«Πρέπει νὰ μάθωμεν ποῦ εἶναι, φίλοι μου, εἶπεν ὁ Ἑβραῖος συγκινημένος. Πρέπει νὰ τον ἐπανεύρωμεν. Τσάρλυ, πρέπει νὰ τρέξῃς εἰς ὅλα τὰ μέρη πρὸς ἀνακάλυψίν του, μέχρις οὗ μοι φέρῃς εἰδήσεις περὶ αὐτοῦ. Νάνσυ, ἀγαπητή μου, πρέπει νὰ μου τὸν εὑρῆτε. Πῶς θὰ κάμετε, σκεφθῆτέ το μόνις σας, σὺ καὶ ὁ Ἀπανωλαδιᾶς. Περιμείνατε ὀλίγον, προσέθηκεν ἀνοίγων διὰ χειρὸς τρεμοῦσας ἐν συρτάριον. Νὰ χρήματα, φίλοι μου. Τὸ ἐργαστήρι θὰ το κλείσω ἀπόψε' εἰξουρέτε ὅμως πάντοτε ποῦ θὰ μ' εὑρῆτε. Μὴ μένετε ἐδῶ οὐδὲ στιγμὴν, οὐδὲ λεπτήν, φίλοι μου!»

Καὶ ταῦτα λέγων ὠδήγησεν αὐτοὺς μέχρι τῆς κλιμακῆς' εἶτα κλείσας ἐπιμελῶς τὴν θύραν καὶ διὰ μοχλῶν σπινθίξας αὐτήν, ἐξήγαγε τῆς κρύπτῃς τὴν πυλῖδα, ἣν ἔκων ἐδείξεν εἰς τὸν Ὀλιβερ, καὶ ἤρχισε νὰ κρύπτῃ ἐν σπουδῇ εἰς τὰ ἐνδύματά του τὰ περιεχόμενα ἐν ταύτῃ ὠρολόγια καὶ κοσμήματα.

Ἐν ᾧ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀσχολίαν ταύτην, ἐφριξεν ἀκούσας κρουομένην τὴν θύραν

«Ποῖος εἶναι; ἀνεκράυγασε ζωηρῶς καὶ μετὰ τρόμου.

— Ἐγώ! ἀπεκρίθη ὁ Ἀπανωλαδιᾶς διὰ τῆς ὁπῆς τοῦ κλειθροῦ.

— Ἐ! τί τρέχει! τί θέλεις; εἶπεν ὁ Ἑβραῖος μετ' ἀνυπομονήσας.

— Ἢ Νάνσυ θέλει νὰ μάθῃ ἂν πρέπει νὰ τον φέρωμεν εἰς τὸ ἄλλο σπίτι, εἶπεν ὁ Ἀπανωλαδιᾶς ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Καὶ, ἀπεκρίνατο ὁ Ἑβραῖος' ἀδιάφορον ποῦ θὰ εὑρεθῇ. Ἄλλ' ὅμως νὰ τὸν εὑρῆτε, νὰ τον εὑρῆτε, αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαῖον. Μὴ φοβεῖσθε, καὶ εἰξουρέ ἐγὼ τι θὰ κάμω κατόπιν.»

Ὁ Ἀπανωλαδιᾶς ὑπετονόησεν ὀλίγας λέξεις καὶ κατήλθεν ἀνὰ τέσσαρας τὰς βαθμίδας τῆς κλιμακῆς, ὅπως φθάσῃ τὸς ἄλλους.

«Ἦως τώρα δὲν ἄνθισσε, ἐσκέφθη ὁ Ἑβραῖος ἐπαναλαβὼν τὴν διακοπείσκιον ἐργασίαν του. Ἢ ἂν ἔχῃ σκοπὸν νὰ μας παραδώσῃ εἰς τοὺς νέους του φίλους, ἔχομεν καιρὸν νὰ του κόψωμεν τὴν σφυρίκτρα.»

Ἐπειὶ συνέχισεν.

Ἢ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΙΣΜΑΡΚ

Ὁ ἐν Παρισίῳ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου» Βλόβιτς, οἰκειωθείς ἐπ' ἐσχάτων ἐν Βερολίνῳ μετὰ τοῦ Βίσμαρκ, δημοσιεύει τὰς ἐκ τῆς οἰκειώσεως ταύτης περιεργωτάτας ἐντυπώσεις του. «Θάμβος κινεῖ, γράφει ὁ κ. Βλόβιτς, ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς τρομερῆς φήμης τοῦ Βίσμαρκ καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θεάματος τῆς οἰκογενείας, ἣς ἐν μέσῳ ἀναπαύεται ἐκ τῶν ἀγώνων τῆς πολιτικῆς. Οὐδὲν ἀπλοῦστερον καὶ συγκινητικώτερον τοῦ εὐσεβάστου καὶ σιωπηλοῦ ἐνθουσιασμοῦ, δι' οὗ περιστοιχίζουσι τὸν ἀρχικαρχικῶν ἢ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του. Οἱ οἰκειοὶ του λατρεύουσιν αὐτὸν ὡς ἡμίθεον, περιποιοῦνται δ' αὐτὸν ὡς παιδίον, ὃ δὲ πρίγκιψ ὑποβάλλεται εὐπειθῶς εἰς τὴν τυραννίαν ταύτην τῆς ἀγάπης. Ἀκούων τις αὐτὴν ἀσειζόμενον μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐκπλήττεται ἐπὶ τῆ σαφηνείᾳ, μὲθ' ἣς ἐκφράζεται, ἐπὶ τῇ χάριτι, ἣν ἐπιδεικνυσιν ἐν τῇ οἰκειότητι, καὶ ἐπὶ τῇ ἀπροσμάχητῳ δυνάμει τοῦ χαρακτῆρός του, ἧτις μεταβάλλει πᾶσαν λέξιν του εἰς νόμον. Ἐνῶ ἀναπαύεται φυσικώτατα, δύνανται τις νὰ ἤ βέβαιος εἶναι μία κίνησις τῆς χειρὸς του ἀρκεῖ, ὅπως κατασυντρίψῃ πάντα πολέμιον καὶ ἄρῃ ἐκ μέσου πᾶν πρόσκομμα. Πικρῶσα αὐτὸν τῇ 2 Ἰουλίου λέγοντα ἐν παρόδῳ ὅτι μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ τηλεγράφου τὰ Συνέδρια δὲν ἔπρεπε νὰ διαρκῶσιν ὑπὲρ τὸν μῆνα, ἔκτοτε δ' ἤμην βέβαιος ὅτι τὸ Συνέδριον ἐμελλε νὰ διαρκέσῃ ἕνα μόνον μῆνα. Πολλοὶ παρετήρησαν ὅτι ὁ Βίσμαρκ ὀμιλῶν διστάζει πολλοὺς περὶ τὴν ἐκλογὴν λέξεως' ἀλλ' ἡ λέξις ἄπαξ ἐκλεχθεῖσα κέκταιται

μαθηματικὴν ἀκρίβειαν, ἢ δ' ἐξ αὐτῆς ἐντύποις εἶναι ἐμβριθέστατα ὑπολογισμένη. Δὲν περιφρονεῖ τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς ἐββέθη, δὲν πιστεύει ὅμως εἰς τὴν ὑπαρξὴν μεγάλων ἀνδρῶν. Φρονεῖ ὅτι αἱ πολιτικαὶ ὑπολήψεις ἀφίλονται εἰς τυχαίας καὶ ἀπροόπτους συμπτώσεις, μετὰ δὲ δυσπίστως ὁσάκις ἀκούει προφερόμενα ὄνοματα ἐξέχων πολιτικῶν. Εἶναι ἴσως ἐκ τῶν ζώντων ἀνδρῶν ὁ μόνος ἀνώτερος τῆς κολοσσιαίας φήμης του καὶ λόγῳ ἀρετῶν καὶ λόγῳ ἐλαττωμάτων. Ἢ περιφρόνησις του πρὸς τοὺς ἄλλους εἶναι ἀναμειγμένη μετὰ μεγάλης δόσεως ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτόν. Ἢ ἐμψυτος αὐτοῦ ὑπόψια καθιστᾷ αὐτὸν ἀδιάφορον πρὸς τὸν ἔπαινον καὶ εὐαισθητότατον πρὸς τὸν ψόγον. Εἶναι τοσοῦτον πεπεισμένος περὶ τῆς ἰδίας ἐαυτοῦ ἀναμαρτησίας, ὥστε θεωρεῖ τὸν πανηγυρισμὸν ὡς αὐθάδειαν καὶ τὴν μομφὴν ὡς βλασφημίαν. Ὅμιλεῖ περὶ τῶν ἄλλων μετ' ἐπιφυλάξεως, οὐχὲν ἐξ ἐπισεικίας, ἀλλὰ διότι φρονεῖ ὅτι πᾶσι κρίσις διερχομένη διὰ τῶν χειλέων του εἶναι ἱστορικὴ ἐπισημοσύνη καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀνευ θαυμασίου τινὸς προσόντος θὰ ἦταν ὁ κινδυνωδέστατος τῶν ἀνθρώπων. Σέβεται τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ θεωρεῖ ἐαυτὸν ὡς τὴν προέχουσαν μορφὴν τῆς ἐποχῆς καὶ πιστεύει ὅτι ἡ ἱστορία οὐδέμιαν θὰ προσάψῃ αὐτῷ πρᾶξιν ἀμαρτοῦσαν τὴν φήμην του. Ὀλίγον ἐνδιαφέρει αὐτὸν ἂν θὰ κατακριθῇ ὡς τραγὸς καὶ ἀμείλικτος, ὡς ἀππλόγγως καταδιώξας τοὺς ἀντιπάλους του, ὡς θυσίας μυσθίας ὑπάρξουσιν, ὡς παρακωλύσας τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐλευθεριῶν τῆς χώρας του, ὡς εἶρον ἐν λόγῳ καὶ ἀντιδραστικὸς ἐν ἔργῳ, ὡς ἀξίῳ ἐξ ἀφρονος ὑπεροφίας νὰ διέπῃ αὐτογνωμόνως τὰς τύχας τοῦ ἔθνους του, ὡς ῥιπτόμενος εἰς πᾶσαν ἔριδα καὶ μὴ ἀποδεικνύων ἐνώπιον οὐδεμιᾶς βίας. Τὰς κακίας ταύτας, ἀποτελέσματα ὑπεροφίας καὶ τόλμης, ἀποδίδει ἡ ἱστορία εἰς πάντα μέγαν ἄνδρα. Ἄλλ' ὅτι ὁ Βίσμαρκ δὲν ἀνέχεται εἶναι ν' ἀποδίδωνται αὐτῷ μικρὰ καὶ συνήθη ἐλαττώματα, ψεῖδη ἢ ἀτιμία. Χυδαία πρόληψις εἶναι ὅτι ὁ διπλωμάτης εἶναι ἐξ ἀνάγκης ψεύστης. Ἢ ψευδολογία ὡς διπλωματικὸν ὄπλον κατέστη ἀχρηστός, ἢ χρησιμεύει μόνον εἰς ἀνθρώπους μετρίους. Δὲν εἶναι τὸ ὄπλον τοῦ Βίσμαρκ. Δὲν λέγει πᾶν ὅτι φρονεῖ, ἀλλ' ὅτι λέγει εἶναι ἀληθές. Περιφρονεῖ τὰς μικροπονηρίας. Κέκταιται καὶ ἀρετὰς μεγάλας καὶ μεγάλα ἐλαττώματα. Μνησικακεῖ κατ' ἐκείνων, ὅσοι ἐπειράθησαν νὰ σμικρύνωσιν αὐτὸν εἰς τὰ ἔμματα τῶν μεταγενεστέρων, δὲν ἐσυγχώρησε δ' εἰς τὸν πρίγκιπα Γορτσάκωφ τὸ ὅτι θεώρησεν αὐτὸν συνώνηον τῶν σχεδίων, ἅτινα ἐχάλασεν ἐνέτει 1875 πρὸς στρατιωτικὸν ἐν Πρωσσίᾳ κάμματα κατὰ τῆς Ἰαλλίας».

Ἢ ἀργία εἶνε ἡ σκορία τῆς ψυχῆς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΠΟΙΚΙΑ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

Αἱ ἐφημερίδες τῶν Παρισίων ἀνήγγειλαν πρὸ ὀλίγου χρόνου τὸν θάνατον τῆς Κυρίας Ἰωσήφ Μερὸ, τὸ γένος Βορέλ, χήρας τοῦ περιωνόμου συγγραφέως τοῦ πολέμου τοῦ Νιζάμ.

Ἢ κυρία αὕτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Κ. Βορέλ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῆς Παλινορθώσεως διετήρει ἐν Μασσαλίᾳ τὸ Café des Allées.

Ὁ Κ. Βορέλ ἦτο μικρόσωμος ἀνὴρ, ζωηρὸς καὶ κατὰ βάθος ἀγαθός. Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1822, τὸ καφενεῖον αὐτοῦ ὅπου πολλοὶ ἐσύχναζον ὅπως παίξωσιν ἐν ἀποκρύφῳ τὸ σφαιριστήριον, ἀπέκτησε νέους πελάτας. Αὐτόθι ἤρχετο καθ' ἐκάστην εἰς ὀρισμένην ὥραν εἰκὸς ξένων μουστηριωδῶν, οἵτινες διήρχοντο ὡς σικαὶ τὴν κυρίαν αἴθουσαν τοῦ καφενεῖου πορευόμενοι εἰς μικρὸν δωμάτιον, κείμενον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου. Ἦθελέ τις ὑπολάβει τούτους ἐν τῷ δωματίῳ ὡς καρβοῦλους τῶν χρόνων τούτων.

Ἐρωτώμενος περὶ τῆς ἐθνικότητος τῶν ἀλλοκότων τούτων πελατῶν τοῦ καφενεῖου ὁ Κ. Βορέλ ἀπάντησεν μετὰ πολλῆς ἐπιφυλάξεως. Ἐλεγεν ὅτι ἦσαν δυστυχῆς ξένοι. Εἶχεν ἐνοικιάσει εἰς αὐτοὺς ἀντὶ πέντε φράγκων κατὰ μῆνα μικρὸν δωμάτιον, ὅπου συνήρχοντο ἀθροῦσως ἐκ τοῦ καφενεῖου δὲν κατηνάλισκον μέγала πράγματα' ἐπὶ τῆς τραπέζης περὶ τὴν ὁποίαν ἐκάθητο ἔκειτο ὑδροφόρον ἀγγεῖον, μόνις δὲ ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον ἐξήτουν καὶ ὀλίγον καφέ. Ἐκἀπνίζον μικρὰς ἀξίας σιγάρα καὶ συνδιέλεγοντο μελαγχολικῶς κεκλεισμένη τῇ θύρᾳ.

Οἱ τακτικοὶ πελάται ἐπὶ μᾶλλον περιεργοὶ γενόμενοι ἠνώχλων τὸν Κ. Βορέλ, ἐπὶ τέλους δ' ἔμαθον ὅτι αὐτοὶ οἱ συνομῶται, οὕτως εἶπεν, ἦσαν Ἑλλήνες φυγάδες Χίοι διαφυγόντες ὡς ἐκ θαύματος τὴν σφαγὴν τοῦ 1822. Κατέφυγον δὲ εἰς Μασσαλίαν ἀναμένοντες ἐνταῦθα τὸ τέλος πολέμου, εἰς ὃν ἀπώλεσαν τὰ κυριώτερα μέλη τῆς οἰκογενείας των.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ὑπῆρχον τινόντι οἱ Ῥάλλαι, οἱ Ἀργένται, οἱ Σελιάραι, οἱ Ῥοδοκανάκαι, οἱ Ἀγέλαστοι καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἀρχηγῶν, τῶν τανῶν μὴ ὑπαρχόντων, τῆς ἑλληνικῆς ἀποικίας τῆς Μασσαλίας. Ἀναγκασθέντες νὰ καταλίπωσιν ἐν σπουδῇ τὴν πατρίδα των καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ἀνετον βίον, ἀφίκοντο εἰς Μασσαλίαν ἐντελῶς ἀποροὶ' αὐτόθι δ' ἐν τῷ τελευταίῳ δωματίῳ τοῦ καφενεῖου τοῦ Κ. Βορέλ ἤρχοντο καὶ συνδιέλεγοντο περὶ τὴν συμφορὰν τῆς γενεθλίου αὐτῶν γῆς, καὶ μετέδιδον πρὸς ἀλλήλους τὰς εἰδήσεις, σπανίως καὶ ταύτας ἐρχομένους, ἀς ἐλάμβανον ἐκ τῆς Ἑλλάδος.

Μικρὸν μετὰ ταῦτα τὰ πράγματα ἰβελτιώθησαν καὶ οἱ φυγάδες ἠδυνήθησαν νὰ συνάψωσιν ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἀνατολῆς. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ταπεινὴ ἀρχὴ ἀποικίας, σήμερον ἀριθμῶσιν πολλοὺς πλουσίους ἑκατομ-

μυριούχους, ήτις ουδέποτε ελησμόνησε, πρέπει να τὸ δμολογήσωμεν, ὅ, τι οφείλει εἰς τὴν φιλοξενίαν τῶν Μασσαλιωτῶν.

[Petit Marsoillais.]

ΑΔΑΜΑΝΤΩΡΥΧΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣ. ΑΦΡΙΚΗΣ

Ἐπ' ἐσχάτων ἐξεδόθη βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Τέσσαρα ἔτη ἐν Ἀφρικῇ» (Vier Jahre in Afrika 1871-75), ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς διηγεῖται τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰ συμβάντα του ἐν τοῖς περιφερήμοις ἀδαμαντωρυχείαις τῆς μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς. Ἐν τούτῳ βιβλίῳ τούτῳ ἐραυρίζομεθα ἀποσπάσματα τινὰ περίεργα.

Σκοπὸς τῆς ὁδοιπορίας του ἦτο ἡ πολίχνη Πνήλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βαάλ, ἐνθα πέρυσι μόλις εὐρέθησαν κατὰ πρόωτον ἀδάμαντες. Μετέβαινον δὲ ἐκ τῆς πόλεως Κάπ διὰ λεωφορείου, ἐν ᾧ ἐκάθηντο συμπεισμένοι δώδεκα ἀνθρώποι ἐπὶ δώδεκα ὄλας ἡμέρας.

Μετ' οὐ πολλὸ ἔνδεκα λέγεται ἐκεῖθεν πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν ἀνεκάλυψαν νέους τόπους ἀδαμαντοφόρους, πρὸς οὓς διευθύνθησαν οἱ τοὺς ἀδάμαντας ἀναζητοῦντες. Μεταξὺ δὲ τῶν τότε συνοικισθεισῶν πόλεων μναίας ἀξία εἶνε ἡ Κιρθερλέη, ἧς οἱ κάτοικοι ἐν διαστήματι πέντε ἑβδομάδων συνεποσώθησαν ἀπὸ ἑκατὸν εἰς πεντακισχιλίους. Ἐνταῦθα ἠρουνήθησαν περὶ τὰ 700 φρέατα (puits), ἔχοντα ἕκαστον ἕκτασιν 30 ποδῶν τετραγωνικῶν καὶ τιμώμενα κατὰ τὴν πλοῦτον ἢν περιέχον 2,000 μέχρι 50,000 μάρκων, ἑκάστου μάρκου ἰσοδυναμοῦντος πρὸς φράγκον 1 καὶ 0,25. Οἱ λάκκοι δὲ οὗτοι πολλάκις εἶχον 200 ποδῶν βάθος, διότι καὶ εἰς τοιοῦτον βάθος ἀνυψίσκονται πολύτιμοι λίθοι. Ἦτο δὲ ἡ ἐργασία τὰ μάλιστα κοπιώδης.

«Εἰς τοὺς βαθεῖς καὶ ἀσκιάστους ἐκείνους λάκκους, λέγει ὁ συγγραφεὺς Ἐρνέστος Βέμπερ, ὁ ἥλιος καλεῖ φοβερὰ οὐδὲ ἕχνος ἀέρας δροσερᾶς νομίσεις ὅτι εἶσαι ἐν καιομένῃ καμίνῳ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἐργάτης μεταχειρίζεται τὴν σκαπάνην ἢ τὸ πτυάριον ὁ ἰδρὼς καταρρέει ποταμίδον κατ' ὄλον του τὸ σῶμα. Πλὴν δὲ τοῦ κόπου τούτου προσθέσεται ὅτι ὁ ἐργάτης διαμένει ἐντὸς σκηνῶν στενῶν καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου προσβαλλομένων, ἐστερημένος πάσης οἰκιακῆς περιποίησεως καὶ κάκιστα τρεφόμενος. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς τοῦ κέρδους ἐνδυναμόνει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ εὐρήματα τοῦ γείτονος τρέφουσι καὶ ἐνισχύουσι τὰς ἐλπίδας καὶ τὰ ἐνεργάσας.»

Διάφορος δὲ εἶνε ὁ πλοῦτος τῶν λάκκων. Καί τινες μὲν ἦσαν τόσον παραγωγοὶ, ὥστε οἱ κητόρες αὐτῶν ἐπλοῦτησαν μετ' ὀλίγας ἑβδομάδας, τινὲς δὲ τόσον ὀλίγους ἀδάμαντας παρήγον, ὥστε οἱ κητόρες αὐτῶν μόλις ἐκέρδιαινον τὸν ἐπιούσιον.

Ἀπὸ τοῦ 1874 μέχρι τοῦ 1875 ἐβελτιώθη ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἐν Κιρθερλέῃ. Ἐν

ᾧ πρότερον κατόκουν ἐν ἀμαξίοις, ἔπειτα ἔστησαν σκηνὰς καὶ βαθυμῆδον ὠκοδόμησαν καὶ οἰκίαν ξυλλίην μετὰ κησαρίου. Μετ' ὀλίγον προσετέθησαν καὶ ἄλλαι οἰκίαι κομισθεῖσαι ἔτοιμαι ἐξ Ἀμερικῆς καὶ Νορβηγίας, ὧν αἱ σανίδες ἦσαν ἠριμηνέαι, ὥστε εὐκόλως συνηρμόζοντο. Ἐτιμῶντο δὲ 50 μέχρι 500 λιρῶν στερλινῶν ἕκαστη κατὰ τὰς διαστάσεις αὐτῶν. Ἐκομισθησαν δὲ καὶ σιδηραὶ οἰκίαι ἐπικαλυπτόμεναι διὰ σανίδων. Τοσοῦτον δ' εὐωδούντο αἱ ἐργασίαι, ὥστε οἱ ἐργάται διὰ κοινοῦ ἐράνου συνέστησαν ἀναγνωστήριον περιέχον τὰ ἄριστα τῶν ἀγγλικῶν περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο ἐνίοτε χοροὶ καὶ ἐσπερινὰ συναναστροφὰ.

Ἀλλ' ἡ χάρις αὕτη εἰκὼν εἶχε καὶ τὰς σκιάς τῆς. Ἦτο δύσκολον ἵνα μὴ εἰπωμεν ἀδύνατον νὰ ἐργασθῆ τις μόνος ἐν τῷ λάκκῳ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ βοηθόν. Ὅθεν οἱ κάφοι οὐδὲ παρελάμβανον ὡς βοηθὸς ἐσπευδόν νὰ φύγῃσι τυχούσης ἐκκαρίας ἐκ δὲ τῆς αἰφνιδίας φυγῆς τῶν ἐνόουν παρευθὺς οἱ ἐργάται ἔτι οἱ φυγόντες εὗρον χονδρὸν τινα ἀδάμαντα. Ἐπειτα δὲ αἱ κλοπαὶ τρόπον τινὰ ἐνεβαρύνοντο ὑπὸ τῶν κητόρων, οἵτινες εἶχον ἐπίτηδες πράκτορας ἵνα ἀγοράζωσι τοὺς κλοπιμαίους ἀδάμαντας. Εἰς τοὺς πράκτορας τούτους οἱ κύριοι τῶν ἔδιδον λάκκους οὐδεμίαν μὲν ἔχοντας ἀξίαν, ἀλλὰ μόνον δίδοντας εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ μετέρχεσθαι τὸ ἐμπόριον τῶν ἀδαμάντων. Τὴν δ' ἐσπέραν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ἔφερον τοὺς κλοπιμαίους ἀδάμαντας εἰς τοὺς κυρίους των καὶ πέραντα τοὺς ἐπόλουν. Εἰσπραττόντο δὲ κατ' ἑβδομάδα ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν κλοπιμαίων τούτων ἀδαμάντων δεκακισχιλίας λίραι στερλίνας (250,000 φράγκων). Ἀλλ' ἡ πληθὺς αὕτη τῶν ἀδαμάντων ἐξ ἀνάγκης ἔγεινε αἰτία νὰ ὑποτιμηθῶσιν αἱ τιμαὶ αὐτῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ τοσοῦτον, ὥστε οἱ τοὺς ἀδάμαντας ἀναζητοῦντες καταλιπόντες τοὺς λάκκους τῶν ἐπορευθῆσαν εἰς ἀνεύρεσιν χρυσαυρυχείων, τοῦτου δ' ἕνεκα καὶ αἱ οἰκίαι καὶ τὰ ἐπιπλά των κτλ. ἀπώλεσαν τὴν ἀξίαν των διότι οὐδεὶς ἤθελε νὰ τὰγοράσῃ.

Κατὰ τοὺς εὐτυχεῖς χρόνους ἕκαστον ἀτμόπλοον ἀποπλέον εἰς Ἀγγλίαν ἐκόμιζε 15—20 λίτρας ἀδαμάντων, ἑκάστου ἡμιχιλιογράμμου ἰσοδυναμοῦντος πρὸς 3,300 καράτια 1. Τότε δὲ πάντες ἑμοῦ οἱ λάκκοι παρήγον κατὰ μῆνα 320,000 λιρ. στερλ., ἢ ἔστι 11,000 περίπου τὴν ἡμέραν (200,000 φρ.). Ἀλλὰ τῷ 1874 ἀδάμας ζωπρὸς τὸ χρῶμα καὶ διαυγῆς, καὶ τοὶ ὀλίγον ὑποκίτρινος, ἔλκων 80 καράτια, ἐπωλεῖτο μόλις 240 λιρ. στερλ. (6,000 φρ.), ἐν ᾧ πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εὐκολώτατα εὐρισκον ἀγοραστὰς πρὸς 3,000 λίρας (75,000 φρ.)

Αἱ πλεῖστα τῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἐφευρέσεων ὀφείλονται εἰς ὄλιγους τυχαῖα περιστατικά.

Ἐκ τυχαίων περιστατικῶν ὠρμήθησαν δὲ μὲν Γαλιλαῖος ὅπως ἀνακαλύψῃ τὴν ἰσοχρονισμόν τοῦ ἐκκερμεοῦς, ὁ δὲ Γαλιλαῖος τὴν φυσικὴν ἐκείνην δύναμιν, ἧτις βραδύτερον γαλθανισμὸς ἐκλήθη. Κατὰ τύχην ὡσαύτως, ἐν ᾧ κατέγραφεν ἐπὶ λιθίνης πλακῆς, ἐλλείψει χάρτου, ἢ παρέδιδε πρὸς πλύσιν ἐνδύματα, ὁ ἐκ Μονάχου Σενεφέλδερ, ἐπενήσσε, ἐν ἔτει 1808, τὴν λιθογραφίαν. Ἐπίσης εἰς ὄλιγους τυχαίους περιστατικὸν ὀφείλεται καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Λιππεραχέυ ἐφευρέσις τῶν προσεγγιζουσῶν διοπτρῶν (lunettes d'approche), καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς κηλέας πτώσιν τοῦ μήλου τὸ σύστημα τοῦ Νεύτωνος.

Μικραὶ μηχαναὶ
ΕΝ Τῇ ΠΑΡΙΣΙΝῃ, ΕΚΘΕΣΕΙ

Ἐκπλήσσειται τις εἰσερχόμενος εἰς τὴν αἰθουσαν τῆς παρισιανῆς ἐκθέσεως ἐνθα λειτουργοῦσιν αἱ διάφοροι μικραὶ ἀτμοκίνητοι μηχαναὶ αἱ ἐπαρκούσαι εἰς τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου.

Τὰ μικρὰ ταῦτα μηχανήματα προκαλοῦσι περιεργότερον τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἢ οἱ μεγάλοι ἀτμοκίνητοι ἄγκοι οἱ μεγαλοπρεπῶς ἀναπαυόμενοι ὀλίγον ἀπωτέρω.

Βλέπει τις ἐκεῖ μηχανὰς βαψίματος, σιδηρώματος, μηχανὰς αἰτίνες βάπτουσι τὰ ὑποδήματα, κατασκευάζουσι πέλους, διαχωρίζουσι τὰς τσόχας, κατασκευάζουσι ἀλύσεις, χειρόκτια, ὑποδήματα, κόπτουσι βελόνας, καρφίτσας κτλ.

Ἡ περιεργότερα μηχανὴ εἶναι ἡ κατασκευάζουσα τοὺς ὀρειχάλκινους κρεμαστήρας ἀπ' ὧν ἀναρτῶνται εἰς τοὺς τοίχους αἱ λυχνίαι. Θέτουσι τεμάχιον ὀρειχάλκου εἰς τὴν μηχανὴν ἧτις τὸ λαμβάνει καὶ στρέφουσα αὐτὸ κατὰ τὰς δύο ἄκρας τὰς συμπλέκει καὶ παρουσιάζει ἀκολούθως ἕτοιμον τὴν ἐργασίαν. Τὸ κοινὸν χειροκροτεῖ.

Περίεργος ἐπίσης μηχανὴ εἶναι καὶ ἡ τῶν καρφοβελονῶν θέτουσιν εἰς τὴν μηχανὴν σύρματι, καὶ ὡς διὰ μαγείας ἀκολούθως ἐξέρχονται ἑκατὸν καὶ πλείοτεραι καρφίτσαι. Ἡ μηχανὴ αὕτη κόπτει τὸ σύρμα, τὸ ἀκονίζει εἰς τὰ ἄκρα, σχηματίζει τὴν κεφαλὴν δι' ἐνὸς κτυπήματος, καὶ περὶ τὰς βελόνας εἰς τὸν χάρτινον.

Παρέκει ἴσαται μηχανὴ δι' ἧς μεταγγίζεται ἀπὸ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον ὁ οἶνος ἑτέρα μηχανὴ βουλιώνει τὰς μπιστίλιας, καὶ ἄλλη κατόπιν τὰς ξεβουλώνει ἑτέρα μηχανὴ ὀλίγον ἀπωτέρω προετοιμάζει καὶ κατασκευάζει τὰ πώματα.

Ὅ, τι ὅμως διασκεδάζει τοὺς θεατὰς εἶναι ἡ πρῶτη δι' ἧς κατασκευάζονται διάφορα καλλιτεχνήματα. Τίθεται πρὸ τοῦ πρίνου τεμάχιον ξύλου χονδρὸν ὡς ὠν ὄρνιθος. Ὁ πρίων εἰσδύει εἰς τὸ ἐσωτερικόν, διατρέχει πλειστάκις τὸ σῶμα τοῦ ξύλου καὶ κατὰ διαφόρους διευθύν-

σεις, μεθ' ἧς παρουσιάζονται 5 ἢ 6 τεμάχια ἔχοντα διάφορον σχῆμα τὸ μὲν εἶναι ἀνάκλιτρον, ἕτερον τράπεζα, καὶ ἄλλο κάθισμα κτλ. Ἀπαντα ταῦτα τὰ τεμάχια συναρμολογούμενα παρουσιάζουσιν ἐν ἰδιαιτέρον σχῆμα, ἐν τραπέζιον λ. γ., ἐν ἀνάκλιτρον κτλ. καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἐν εἶδος ἐκ τῶν λεγομένων παιγνιδίων τῆς ὑπομονῆς. Πωλεῖται ἀντὶ 1 1/2 φράγκου, ἀλλ' ἡ τιμὴ του ἐθεωρεῖτο ὑπερβολικὴ.

Περίεργος ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ κατασκευάζουσα τὰς χαρτίνους σακκούλας (τῶν παντοπωλῶν κτλ.) μηχανή. Θέτουσι πρὸ τῆς μηχανῆς ταύτης κύλινδρον χάρτου ἔρχεται ἡ ἐργασία ὁ χάρτης κόπτεται, τίθεται ἡ κόλλα, συγκολλῶνται τὰ μέρη καὶ μετ' ὀλίγον ἐξέρχονται ἕτοιμα τὰ σακκίδια.

Κομφότατα βαγόνια ἑκατοστομέτρων τινῶν κινουμένων διὰ συστήματος μικροσκοπικῶν τινῶν ἀτμομηχανῶν λειτουργουσῶν μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀκριβείας. Ἐρχόμεθα εἰς τὰς πλεκτικὰς μηχανὰς, τὰς ξαντικὰς κτλ. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τούτων κατατάσσομεν καὶ μικρὰν τινα μηχανὴν ἀξίαν ἰδιαιτέρας προσοχῆς. Εἶναι ἡ παγκόσμιος πλέκτρια. Κατασκευάζει κάλτσους, ἐσώθρακα, δαντέλλας κτλ. Εἶναι ὀθησαυρὸς ἀνεκτίμητος διὰ τὰς μητέρας.

Ἡ ἐπομένη σημείωσις ὑμνωδῶς ἐχορηγήθη ἡμῖν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθῆναις διευθύνσεως τοῦ Σιδηροδρόμου. Σ. τ. Δ.

ΚΙΝΗΣΙΣ ΠΑΝΘΥΣΜΟΥ

Διὰ τοῦ σιδηροδρόμου μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς. [Ἦρξατο τῶν ἐργασιῶν του τῇ 1 Μαρτίῳ 1869, ἠγοράσθη δὲ τῇ 20 Δεκεμβρίῳ 1873 ὑπὸ τῆς Γραφικῆς τῆς Βιομηχανικῆς Πίστεως τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων ἐλλήνων κεφαλαιοῦχων.]

Ἀθηνῶν καὶ Φαλήρου	
1869.—	665 831
1870.—	817 875
1871.—	798 724
1872.—	841 487
1873.—	1 003 698
Ἀθηνῶν Φαλήρου	
1874.—	969 112 173 940
1875.—	1 081 230 220 170
1876.—	1 098 418 226 225
1877.—	985 508α 206 900β

α-εξ ὧν Α' θέσ. 50 420 β-εξ ὧν Α' θέσ. 92 425
Β' » 271 446 Β' » 114 775
Γ' » 654 640

Αἱ ἑν ὄμαί τοῦ Δε-λα-Ροσφοῦκῶ, περὶ ὧν μετὰ τινος ὑπερβολῆς κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἰδεοβαίου ὁ Βολταίρος ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει μὴ εἰδεῖται ταύτας ἐκ στήθους, εἶναι ἐν τῶν ἀξιολογιωτάτων μνημείων τῶν ἡθῶν καὶ τῶν γραμμάτων τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἠμαξεν ὁ συγγραφεὺς. Ὁ Φραγκόσκος ὁ Β', δούξ Δε-λα-Ροσφοῦκῶ, πρίγκιψ τοῦ Μαρσαλλικῆ, γεννηθεὶς τῇ 1613 καὶ ἀποθανὼν τῇ 1680, ἔζησεν ἐν ἐποχῇ κρησίου καθ' ἣν τὰ γαλλικὰ ἦσαν ἑλωτα καὶ ὁ ἐθνικὸς βίος ὀφειλετο εἰδῆς τι κομώσεως. Ἡ ἰσχὺς τῶν ἀρχόντων σχεδὸν ἔτελει κατασυντριβείσα ἐπὶ τοῦ καρδινάλιου Ρισελιᾶ, μετὰ τὸν θάνατον τούτου, ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας Ἀννης τῆς Ἀυστριακῆς, ἀνέκυψε μικρὸν καὶ ἐ-

1. Νέαι ἱδέαι.

πανελευθερίαν τὴν κατὰ τῆς κεντρικῆς ἔξουσίας πάλιν· ἀλλὰ τὸ κομμικὸν πνεῦμα εἶχον ἀντικαταστήσει φραριστικὴ μηχανοραφία καὶ βιβλιοθηκὴ. Αἱ Γυναικαί, γαρ εἶσαι δεῖ τὴν ἐπήρσαν τοιαύτης πνευματικῆς καταστάσεως, ἀπεικονίζουσαι ἔριστα τὴν γαλλικὴν κοινωνίαν τῆς 17' ἑκατοσταετηρίδος.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο μεταφράσθη ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ζειμνήσου φιλέλληρος Βρονὴ δὲ Πρίλ καὶ ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις τῷ 1828. Ἄλλ' ἢ μεταφράσαι αὐτὴν, τὸ πρῶτον δοκίμιον οὕσα τοῦ ἐντρισετάτου ἀκολουθῶς περὶ τῆς ἡμετέρας γλώσσας καταστάσεως διαστήμου ἑλληνιστοῦ, εἶνε ἡμῖς ἀκριβῆς καὶ περὶ τὴν γλῶσσαν πλημμελεστάτη. Ἐνομίσαμεν οὖν εὐαρεστοῦμεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς Ἑστίας παρέχοντες αὐτοῖς ἑτέραν μετάφρασιν, ἣν ἀφείλομεν εἰς τὸν γλαφυρὸν κάλαμον τοῦ κ. Γ. Ζωγίου, ὅστις μετὰ σπανίας ἐπιτυχίας κατώρθωσε νὰ ὑπερικήσῃ τὰς δυσχερείας, ἃς ἀνὰ πᾶν βῆμα παρουσιάζει ἡ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀπόδοσιν λεπτοτάτων τινῶν ἑσπέρων οὐ μόνον ἄλλης γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ἄλλης ἐποχῆς.

Γνώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ θουκυδίδου
ΔΕΛΑ ΡΟΣΦΟΥΚΩ

Ἄσπειτο πολὺ τῶν ἀνθρώπων αἱ ἀρεταὶ κικωσμημένα εἶναι κελίαι.

1. Πολλάκις νομίζομεν ἀρετὴν τὸ ὑπὸ τῆς τύχης ἢ τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης σοφῶς διασκευασθὲν ποικίλων πράξεων καὶ ποικίλων συμπερῶντων συγκρότημα. Οὐχὶ δὲ πάντοτε ἐξ ἀνδρείας οἱ ἄνδρες εἶναι ἀνδρείοι καὶ αἱ γυναῖκες ἐξ ἀγνείας ἀγναί.

2. Ἡ οἰκίαις εἶναι ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος τῶν κολάκων.

3. Τῆς φιλαυτίας τὰ διανοήματα εἶναι ἀνεξερύνητα.

4. Πολυτροπώτατον ἢ φιλαυτία.
5. Οὔτε τῶν ἡμετέρων παθῶν οὔτε τοῦ ἡμετέρου βίου ἢ διάρκεια ἀπὸ ἡμῶν ἐξαρτᾶται.

6. Πολλάκις τὸ πάθος ἀναδεικνύει, μωρῶν μὲν, τὸν ἐπιδειξιώτατον τῶν ἀνθρώπων, ἐπιδειξίους δὲ τοὺς μωροτάτους.

7. Τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ κατορθώματα, τὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐκθαμβοῦντα, ἐξιστοροῦνται ὡς προθέσεων μεγάλων ἀποτελέσματα, ἐνῶ συνήθως εἶναι δυσκόλου διαθέσει καὶ παθῶν γεννήματα. Ὁ πόλεμος, λόγος χάριν, ὁ μεταξὺ Λυκούστου καὶ Ἀντωνίου, ὃν ἀποδίδουσι εἰς τὴν περὶ κυριαρχίας τῆς οἰκουμένης φιλοδοξίαν τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων ἀνδρῶν, οὐδὲν ἄλλο ἴσως ἦτο, εἰμὴ ἐπιφθόνου ζήλου καρπός.

8. Ὑπὲρ τὰ πάθη πειστικώτερος ῥήτωρ δὲν ὑπάρχει. Οἰονεὶ δὲ αὐτόματον ἀποτελοῦσι ταῦτα τέχνην, κανόνας ἔχουσαν ἀπαισίτους. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀπλοστάτος τῶν ἀνθρώπων, ὃν πάθος αὐτὸν ἐλαύνῃ, πείθει εὐκολώτερον ἢ ὁ εὐγλωττότατος ῥήτωρ, ὁ πάθους ἐλευθερός.

9.

Τὰ πάθη καὶ ἀδικίας μετέχουσι καὶ ὑπὸ τῆς πλεονεξίας παραφέρονται. Τούτου δ' ἕνεκεν ἐπικίνδυνος εἶναι ἡ ἐπικράτησις αὐτῶν· πρέπει δὲ νὰ δυσπιστῆ πρὸς αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅταν ταῦτα φαίνωνται λογικώτατα.

10.

Ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ δινηκῆς τις ἐπικρατεὶ παθῶν δημιουργία· διότι ἕκαστος τι καταβρέσει, σχεδὸν πάντοτε πάθος ἄλλο ἀπὸ τῶν ἐρειπίων αὐτοῦ ἀναθαίνει.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ

Ὁμολογεῖται ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ κατασκευὴ τῶν οἰκοδομημάτων ἐμφαίνει τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ τὸν ὑπάρχοντα ἐν τινὶ πολιτείᾳ. Ἐπειδὴ δ' ἕμῳς αἱ ἀρχαῖαι πολιτεῖαι ἀντικειμένον εἶχον μᾶλλον ἐαυτὰς ἢ τὸ τοῦ πολίτου πρόσωπον, ἡ ἀνωτέρω ἀρχὴ δέον ὡς πρὸς ἐκείνας νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ τῶν δημοσίων μᾶλλον οἰκοδομημάτων ἢ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν· καὶ τῷ ἔντι ὅτε τὰ πρῶτα ὑπερῆγον κατὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν σεμνότητα, ἡ πολιτεία διέτρεχε τὴν ὁδὸν τῆς προόδου καὶ τῆς δόξης, τὸναντίον δὲ ἡ ὑπερηχὴ τῶν ἰδιωτικῶν ἐμαρτύρει τὰσιν ἀτομικοῦ συμφέροντος ἐφ' ἧς οὐδέποτε εὐδοκίμησε πολιτεία ἀρχαία. Τούτου ἕνεκα βλέπομεν τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομημάτων ἀναφαινομένην πάντοτε ἐν τῇ παρακμῇ τῶν ἀρχαίων πολιτειῶν· οὕτως ἐπὶ τῆς ἐντελοῦς διαφθορᾶς τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρχον οἰκίαι διέκην πόλεων ἐξωκοδομημένα, ad modum urbium aedificatae, καθὼς λέγει ὁ Σαλλούστιος, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκπτώσεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἰδίως κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς χρόνους ἦσαν τινὲς τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνότερας κατασκευασμένοι, ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ Δημοσθένους.

Ἐν τῇ παρακμῇ τῶν Ἀθηνῶν ἔζη, ὡς πασίγνωστον, καὶ ὁ Σωκράτης· ὅπως δὲ κατὰ πάντα διακρίνεται ὁ φιλόσοφος ἐκεῖνος τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, οὕτω διέφερε καὶ κατὰ τὴν οἰκίαν, ἥτις μικρὰ οὕσα καὶ εὐτελής, ἀνεμίμησε μᾶλλον τὰς ἀρχαίας οἰκίας τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ ἐφαίνετο τρόπον τινὰ διαμαρτυρομένη κατὰ τῆς τάσεως τῆς συγχρόνου ἰδιωτικῆς πολυτελείας. Ἡ μεγάλη δὲ αὕτη ἀντίθεσις καὶ τὸ κλέος τοῦ φιλοσόφου κατέλιπον ἡμῖν εἰδήσεις τινὰς περὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἃς παρατιθέντες συνειλεγμένως δυνάμεθα ἐξ αὐτῶν ὡς ἐκ φιλολογικῶν ἐρειπίων νὰ παραστήσωμεν ἐν τῇ διανοίᾳ ποῖα τις ἦτο ἡ περὶ ἧς λόγος οἰκία τοῦ Σωκράτους.

Ἐν πρώτοις εὐρίσκομεν αὐτὴν μικροτάτην ὄλων τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκιῶν, αἵτινες τότε ἦσαν πλείονες ἢ δεκαεξήχιλαι τὸν ἀριθμὸν. Τούτου ἕνεκεν ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἀποκαλεῖ αὐτὴν οἰκίαιον, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐδίδου εἰς τὸν Σωκρά-

την μέγαν τόπον ἵνα ἐνοικοδομηθῇ οἰκίαν, ὅπερ ἕμῳς ἀπέβριψεν ὁ φιλόσοφος.

ἴσως ὁ τοῦ Σωκράτους οἰκίσκος ὑπῆρχεν ὑποδομημένος, καθ' ὃν τρόπον ἐδίδασκεν ὁ φιλόσοφος ὅτι πρέπει νὰ οἰκοδομῶνται αἱ οἰκίαι. Δηλαδή ὁ Σωκράτης ἐνόμιζεν ὅτι πρέπει τις νὰ οἰκοδομῇ τὰ μὲν πρὸς μεσημέριαν ὑψηλότερα, ἵνα ὁ ἥλιος τὸν μὲν χειμῶνα μὴ ἀποκλείηται, τὸ δὲ θέρος παρέχῃ σκιὰν ὑπὲρ τῆς στέγης πορευόμενος, — τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον χαμαλιώτερα, ἵνα μὴ ἐμπίπτωσιν οἱ ψυχροὶ ἀνεμοί.

Ἡ θύρα τῆς οἰκίας ἦτο λίαν μικρὰ, θύριον καλουμένη ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ, πιθανῶς δ' ἔστρεφίτο ῥόπτρου· τοῦτο ἕμῳς δὲν ἐξάγεται, ὡς νομίζει ὁ ἐκδότης τῶν Νεραλέων Γουίffel (Λειψ. 1863) ἐκ τῶν στίχων τοῦ ποιητοῦ

τί ταῦτ' ἔχων στραγγεῖμαι
ἀλλ' οὐχὶ κύπτω τὴν θύραν;

διότι γινώσκομεν ὅτι ὁ Ἀριστοφάνης χάριν γέλωτος ποιεῖ ἐνίοτε τὰ πρόσωπα ἀγροίκως κέπτοντα τὰς θύρας (ἴδε Βατρᾶχ. σ. 38. 402) ὅθεν τὴν ἔλλειψιν τοῦ ῥόπτρου ἐδυνάμεθα μᾶλλον νὰ ὑπονοήσωμεν ἐκ τοῦ Πλάτ. Πρωταγ. 340 B, καὶ ὁ Ἴπποκράτης ὁ Ἀπολλοδώρου ἐλθὼν πρὸς τὸν Σωκράτη ἔκρουσε τὴν θύραν τῆς βακτηρίας· ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτου οὐδὲν θετικῶν δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν, διότι ἡ ἐπίσκεψις ἐγένετο ἐπι θύρῳν ραθέος, ὅθεν ἐν τῷ σκότει προχειροτέρων εἶχεν ὁ Ἴπποκράτης τὴν βακτηρίαν ἢ τὸ ῥόπτρον, ἂν ὑπῆρχε. Περὶ δὲ τῆς ἐλλείψεως τοῦ θυρωροῦ περιττὸς πᾶς λόγος, διότι τοιοῦτους εἶχον ἐν Ἀθήναις ὀλίγιστοι μόνον οἰκοί — οἱ κατ' ἐξοχὴν ἔθλιοι.

Ἐν τῇ αὐτῇ τῆς οἰκίας ὑπῆρχεν ὁ ἰδιωτικὸς βωμός ἢ ἡ ἐστία τοῦ Σωκράτους, ἐν ᾗ πολλάκις εἶδον αὐτὸν ὄνοντα· ὡς δὲ ἡ θύρα κατὰ τὸ μέγεθος ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὴν οἰκίαν, οὕτω καὶ ὁ βωμός ὅα εἶχεν ἀνάλογον λιτότητα πρὸς ἐπ' αὐτοῦ ὑνομένως μικρὰς ἀπὸ μικρῶν θυσίας.

Καὶ ταῦτα μὲν μᾶλλον κατ' ἐξωτερικὴν ὄψιν· περὶ δὲ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς οἰκίας ἔχομεν εἰδήσεις ἀναφερομένας μόνον εἰς τὴν ἀνδρῶντιν, ἥτοι εἰς τὸ ἐνδιαιτήμα τοῦ φιλοσόφου· ἡ δὲ κυρία Ξανθίππη, ὡς σεμνὴ καὶ σώφρων Ἀθηναῖς εἰσώθη

ἴσῳ ἤρως, μένειν δόμου

ἐτήρησε πάντη ἄγνωστα τὰ κατ' αὐτὴν. Τὸ ἐν-

1. Ταῦτα σχεδὸν νομίζει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀ' τῶν Οἰκονομικῶν· «καὶ πρὸς εὐμερίαν δὲ καὶ πρὸς ὀφείαν δεῖ (τὴν οἰκίαν) εἶναι εὐπρόου μὲν τοῦ θέρου, εὐήλιον δὲ τοῦ χειμῶνος· εἴη δ' ἂν ἡ τοιαύτη κατάθεξις οὕσα καὶ μὴ ἰσοπλατῆς».

2. Ὁ Βασιλεῖος ἐν τῇ Περιοδείᾳ τοῦ Ἀναχάρσιδος οὕτω σαφῶς ἔρκει τὴν θέσιν τοῦ οἰκιακοῦ βωμοῦ:

«Πλείστοι οἰκίαι ἔχουσιν ὀπισθεν κήπον, ἐμπροσθεν δὲ μικρὸν τινα αὐλήν καὶ συχνότερον εἶδος τι σποδῆς, ἥτις ἀπολήγει εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας, φυλακτομένη ἐνίοτε ἐπ' εὐνοῦρου τινός. Ἐκεῖ δὲ ὑπάρχει δὲ μὲν εἰκὼν τις τοῦ Ἑρμοῦ, ἵνα διώκῃ τοὺς κλέπτας, δὲ δὲ κῶνον, ἐπιφοδῶτερος ὢν τοῦ ἀγάλματος, καὶ πάντοτε σχεδὸν βωμός τις τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφ' οὗ οὖαι ὁ οἰκοδεσπότης προσερχόμενος ἡμέρας τινὰς».

διαίτημα λοιπὸν τοῦ Σωκράτους ἦτο ἐνδεὲς πάσης γραφῆς καὶ ποικιλίας, διότι αὐταὶ κατὰ τὸν φιλόσοφον «πλείονας εὐφροσύνας ἀποστεροῦσιν ἢ παρέχουσι». Ἐν αὐτῷ ὑπῆρχεν εἰς σκίμπους, ἦτοι κλινίδιον εὐτελές, ἐφ' οὗ ὑπνωττεν ὁ μέγας τῆς Φαιναρέτης υἱός. Ὁ σκίμπος δὲ οὗτος ἦτο, φαίνεται, καὶ τὸ κάθισμα τῆς ὑποδοχῆς.

Λύχρον ἀμφιβάλλομεν ἂν ἔκαθεν ὁ Σωκράτης τὴν νύκτα· τοῦλάχιστον παρὰ τῷ Πλάτῳ δεχόμενος τὸν Ἴπποκράτην ἐν βαθείᾳ νυκτὶ, ἀντιν' ἀνάψῃ τὸν λύχρον, ἐξανίσταται μετ' ἐκείνου εἰς τὴν αὐλήν καὶ διαμῆνει αὐτοῦ μέχρις ὅτου φῶς γίγνεται.

Ἐν τοῖς στρώμασι τοῦ σκίμποδος ὑπῆρχον καὶ τινὰ τῶν ζωύφιων ἐκείνων ἅπερ ἰλύπησαν οὐκ ὀλίγους περιηγητὰς τῆς Ἑλλάδος — δηλ. κόρεις, ἢ, κατὰ τὸν κωμικὸν, Κορίνθιοι καὶ ψύλλαι. Μηδὲ νομίσῃ τις ὅτι ταῦτα εἶνε ὑπερβολὴ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπὶ σκοπῇ κωμικῇ γενομένη· τοσοῦτον πενιχρὸς καὶ ἡμελημένος ἦτο ὁ βίος τοῦ φιλοσόφου ὥστε οὐδεμίαν ὑπερβολὴν κατελίμπανεν εἰς τὸν κωμικὸν ποιητὴν.

Ἐπὶ τὸν σκίμποδα ἴσως ἐκείνον ἔκειντο, ὡς τις ἀθικτος παρακαταθήκη, αἱ βιβλία, ἦτοι τὰ ὑποδήματα τοῦ Σωκράτους, ἅπερ σπανιώτατα ἐφόρει, τὸν δὲ πλείονα χρόνον διετέλει ἀνυπόδητος. Ἐν τῷ Φαίδρῳ τοῦ Πλάτωνος 220 A λέγει ὁ Φαίδρος πρὸς Σωκράτην: «εἰς καιρὸν, ὡς εἴκεν, ἀνυπόδητος ὢν ἔτυχον· σὺ μὲν γὰρ δὴ αἶε!» Σημειωτέον ἕμῳς ὅτι, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τούτου τοῦ χωρίου, ἀνυπόδητοι ἐπορεύοντο καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὄχι ἄποροι.

Οὕτω λοιπὸν εἶχεν ἡ οἰκία τοῦ Σωκράτους κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν καὶ ὅσον μανθάνομεν ἐκ τῶν ἀρχαίων. Αἱ ὀλίγαι αὐταὶ εἰδήσεις μαρτυροῦσι τὴν μικρότητα καὶ τὴν εὐτελείαν αὐτῆς καὶ τὴν μεγάλην φιλοσοφικὴν λιτότητα τοῦ Σωκράτους. Τοιαύτη δὲ οὕσα ἡ οἰκία, ἀναγκαιῶς ἦτο ἐλαχίστης ἀξίας· ἐν τῷ τοῦ Ξενοφώντος Οἰκονομικῷ λέγει αὐτὸς ὁ Σωκράτης: «ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἰ ἀγαθοῦ ὄνητος ἐπιτύχοιμι, εὐρεῖν ἔν μοι σὺν τῇ οἰκίᾳ καὶ τὰ ὄντα πάντα πάνυ ραδίως· πέντε μνᾶς». Πέντε μναὶ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 125 τάλληρα· ἐπειδὴ δὲ τοσοῦτου ποσοῦ ἐτιμᾶτο πᾶσα ἡ περιουσία τοῦ Σωκράτους, ἔπεται ὅτι ἡ οἰκία αὐτοῦ ἤξιζε τρεῖς μόνον μνᾶς (75 τάλληρα), τὴν ἐλαχίστην τιμὴν Ἀττικῆς οἰκίας. Ἐντεῦθεν δὲ συναγομένον ὅτι ἡ λοιπὴ περιουσία τοῦ Σωκράτους ἦτο ἀξία πενήτηκοντα μόνον τάλληρων (2 μνῶν)· τοῦτο ἕμῳς ἀποβαίνει σχεδὸν ἀπίστευτον, διότι τότε πῶς ἐτρέφετο αὐτός, ἡ Ξανθίππη καὶ οἱ τρεῖς παῖδες αὐτοῦ; Ὁμολογεῖται ἕμῳς ὅτι ὁ Σωκράτης διετέλει ἐν μυσίᾳ, ὡς αὐτὸς λέγει, πενία, ἢ κυ-

1. Ἡ τιμὴ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκιῶν ἀνέβαινεν ἀπὸ τριῶν μέχρις 120 μνῶν, ἦτοι 8,000 τάλληρων.

ρίως παρήγεν ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ἐν γένει δ' φιλοσοφικὸς βίος αὐτοῦ.

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὁ ἀθυρόστομος ὁμοιάζει ἀσφράγιστον ἐπιστολήν, ἣν ἕκαστος δύναται ἀκόπως ν' ἀναγνώσῃ.

* * * Τὰ μυστικά ὁμοιάζουσι τὰ ὄστρεϊδια, ἅτινα ἐκπνέουσιν ἅμα ἀνοιχθῶσι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τοιαύτη εἶνε ἡ προσπάθεια τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων πρὸς ταχύτεραν δημοσίευσιν τῶν εἰδήσεων, ὥστε ἡ ἀντιζήλος τοῦ «Χρόνου» τῆς Ἀγγλίας ἐφημερίς ἐν Ἀμερικῇ «New-York Herald» συντηρεῖ ταχύπλοον (yacht) 68 τόνων καὶ μήκους 30 μέτρων, ὅπερ ἐξερχόμενον εἰς τὸν Ὀκεανὸν προὔπαντ' εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος τὰ διευθυνόμενα εἰς Νέαν Ἰόρκην ἀτμόπλοια, καὶ λαμβάνει πρῶτον εἰδήσεις ἀς κομίζει εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος. Πλὴν δὲ τοῦτου κομίζει εἰς τοὺς ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις ἐπιβάτας ἐφημερίδας, εἰδήσεις, προγράμματα καὶ τὰ τοιαῦτα.

Οἱ ἐν τῇ ταχυπλόῳ τῆς ἐφημερίδος ἀφηγηταὶ (reporters) εἶνε ἀνθρώποι ἀκούραστοι, περιεργοί, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀδιάκριτοι· ἐκ τοῦ ταχυπλόου πηδῶντες εἰς τὸ ἀτμόπλοιο ὅπερ πλησιάζουσι, ἐρευνῶσι τὰ πάντα καὶ τάχιστα γνωρίζουσι, τοὺς νεολόγους τοῦ καταστρώματος. Πόσοι δ' ἐκ τῶν ἐπιβατῶν δὲν εὐλογοῦσι τὸ ὄνομα τῶν ἀφηγητῶν αὐτῶν, οἵτινες ἐρχόμενοι εἰς προὔπαντησιν τῶν κομίζουσιν αὐτοῖς νοπᾶς εἰδήσεις τῆς Ἀμερικῆς καὶ Εὐρώπης.

Ἀμερικανὸς τις ἱατρὸς ὀνόματι Σαμουήλ Ρόδγερ, ἐκ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου τῆς Καλιφορνίας, γράφει ὁ «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς», ἀνεκάλυψε τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῦ οὐ μόνον ἡ σήψις τῶν νεκρῶν ζωικῶν σωμάτων ἐμποδίζεται ἐπ' ἀόριστον, ἀλλὰ καὶ ἀρξαμένη σταματᾶται ἐν τῇ πορείᾳ τῆς, ἣ δὲ ἀρξὴ διατηρεῖ οὐ μόνον τὴν ἐλαστικότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν χροιάν αὐτῆς.

Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται μετὰ τὴν διάτρησιν τοῦ ὀμφαλοῦ διὰ κοινῆς τινος βελόνης, εἰς τὴν διὰ κοινῆς σύριγγος ἐκχυσιν ὑγροῦ τινος, οἷτινος ἡ χημικὴ κατασκευὴ τηρεῖται μυστικῆ, εἰς τὰς κοιλότητας τοῦ θώρακος καὶ τῆς κοιλίας. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο ἐκάλεισεν ὁ ἐφευρετὴς ἄλλικτιον (allikion), τὸ μὴδέποτε λήγον, παῦσον, ἥτοι αἰώνιον, ἔχει δὲ ὀσμὴν παρεμπερῆ πρὸς τὴν πίσσαν, ἕνεκα τοῦ ὁποῦ τὰ δι' αὐτοῦ διατηρούμενα κρέατα (διότι καὶ πρὸς διατήρησιν ἐδωδίων κρεάτων μετεχειρίσθη αὐτὸ ὁ κ. Ρόδγερ καὶ τὸ εἶρε τηλεσφῆρον) λαμβάνουσιν ὀσμὴν λίαν δριμύτην καὶ καθίστανται ἄχρηστα πρὸς τὴν ἕσθησιν. Ἐκ διατρήσεως τοῦ κ. Σ. Δ. Βάλβη, δημοσίευσε ἐν τῇ «Ἀθηναίῳ», παραλειφθῶν τῶν παραπομπῶν. Σ. ε. Δ.

βρῶσιν. Τὸ οὐσιωδέστερον ὅμως ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην εἶνε, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ὑγροῦ τοῦτου διατήρησις δὲν κοστίζει περισσότερο τῶν 5 ταλλήρων, ἥτοι 25 φράγκων!

Ὁ περιώνυμος περιηγητὴς Στάνλεϋ πρῶτος ἐδημοσίευσεν ἐν Λονδίῳ, παρὰ τῷ Σαμφῶν Low, τὴν λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν ἐρευνῶν του ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀφρικῇ κατὰ τὰ ἔτος 1874, 1875, 1876 καὶ 1877. Τὸ μέγα αὐτὸ σύγγραμμα, φέρον τίτλον «Διὰ μέσου τῆς σκοτεινῆς ἡπείρου» σύγκειται ἐκ δύο τμῶν εἰς 800 ἐκ 500 σελίδων ἕκαστον, κεκοσμημένων δι' εἰκόνων κατακεχωρισμένων ἐν τῷ κειμένῳ ἢ καὶ τετυπωμένων ἰδίᾳ, πινάκων διαφόρου μεγέθους κτλ. κτλ. Ἡ γαλλικὴ μετάφρασις ὀνομάσθη δημοσίευσται ὑπὸ τοῦ Hachette.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἄλλος ἱατρὸς ἐν τινι διατριβῇ πραγματευόμενος περὶ τῆς ὀφθαλμίας τῶν κραυγῶν καὶ ἐν γένει τῶν κλαυθμῶν ὑποστηρίζει, ὅτι τὰ δάκρυα καὶ αἱ κραυγαὶ εἶνε δύο μέσα, δι' ὧν ἡ φύσις ἀνακουφίζει τὰς ἀλγηδόνας. Οἱ δ' ἀσθενεῖς οἵτινες ἀλγοῦντες δὲν θέλουσι νὰ κλαύσωσι νομίζοντες τοῦτο ὡς ἀνάξιον τῆς ἀνδρικής ἀξιοπρεπείας, θεράπευονται πολὺ δυσκολώτερον ἐκείνων οἵτινες δὲν ἐμποδίζουσι τὰ δάκρυά των.

Ἀναφέρει δὲ ὡς παράδειγμα ἀνθρώπον τινὰ ὅστις ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρῶν ἠλάττωσε τὸν σφυγμὸν του ἀπὸ ἑκατῶν εἰκοσιν ἕξ εἰς μόνον ἐξήκοντα, καὶ τοῦτο διότι γινομένης ἐπ' αὐτοῦ ἐγχειρίσεώς τινος δὲν ἐκράτησεν οὔτε τὰς κραυγὰς του οὔτε τὰ δάκρυα. Ἐάν λοιπὸν σοὶ ἐπέλθῃ ποτὲ εἴτε συμφορὰ τις εἴτε ἀλγηδὼν οἰαδήποτε καὶ αἰσχύνεσαι νὰ ἐπιδείξῃς ἐνόπιον ἄλλον τὰ κατέχοντά σε αἰσθήματα, ἀποχώρησον εἰς τὸ δωμάτιόν σου καὶ ἐκεῖ μόνος κλαύσον, στέναξον ἐν ἀνέσει καὶ ταχέως ὁ ἀνακουφισθῇς. Κατὰ τὴν γνώμην δὲ ταύτην αἱ κραυγαὶ τῶν μικρῶν παιδίων δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζωνται, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ ἀφίνωμεν νὰ κλαίωσι καὶ νὰ κραυγάζωσι ἕταν ὑποφέρωσιν ἐνόχλησιν τινα. Διότι ἄλλως δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἀσθένειά τις σπουδαιότερα, οἷον ἐπιληψία, σπασμοὶ καὶ εἰ τις ἄλλη νευρικὴ ἀταξία.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Τρόπος διατηρήσεως τῶν σταφυλῶν.

Δέσον μὲ σπάγον τὰ σταφύλια ἀπὸ τὴν ἀκραντων καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ κοτσάνι των καὶ κρέμασέ τα οὕτω, ὥστε τὸ ἐν μὲ τὸ ἄλλο σταφύλι νὰ μὴν ἐγγίξωσιν ἄλληλα, αἱ δὲ βόγες των νὰ μένουν κεχωρισμένα.

Κατὰ τὸν Φραγκλίον τρεῖς εἶνε οἱ ἀξιόλογοι φίλοι· γράφα σύζυγος, γέρον σκύλος καὶ τὰ μετρητὰ.